

Výzkum slovesné valence ve slovanských zemích

Karolína Skwarska – Elżbieta Kaczmarska (eds.)

Slovanský ústav AV ČR, v. v. i.
Praha 2016

Vědečtí recenzenti:

prof. Dr. Danuta Rytel-Schwarz

Natalia Kotsyba, PhD

Mgr. Bohuslava Němcová, Ph.D.

doc. Dr. phil. Markus Giger

Jazyková úprava:

Dr. Nataliya Zanegina (ruské texty)

doc. PhDr. Lucie Saicová Římalová, Ph.D. (anglický text)

Erik Piper (anglická resumé)

kolektiv autorů

KATALOGIZACE V KNIZE – NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Výzkum slovesné valence ve slovanských zemích / Karolína Skwarska - Elżbieta Kaczmarska (eds.). -- Vydání první. -- Praha: Slovanský ústav AV ČR, v.v.i., 2016. -- 440 stran. -- (Práce Slovanského ústavu AV ČR. Nová řada; svazek 43)

ISBN 978-80-86420-60-8

811.16 * 81'367.625 * 81'367 * 81 * 81'374 * 81-115

- slovanské jazyky

- slovesa

- valence (lingvistika)

- teorie jazyka

- jazykové slovníky

- komparativní lingvistika

- kolektivní monografie

811.16 - Slovanské jazyky [11]

Vydáno s finanční podporou Akademie věd České republiky

© Karolína Skwarska, 2016

© Slovanský ústav AV ČR, v. v. i., 2016

ISBN 978-80-86420-60-8

Diateze ve Valenčním slovníku českých sloves VALLEX¹

Markéta Lopatková – Anna Vernerová – Václava Kettnerová

1. Úvod

Problematicke diatezí bylo ve slavistické i české literatuře věnováno již mnoho pozornosti, viz zejména ХОЛОДОВИЧ ET AL. (1969), УСПЕНСКИЙ (1977), ХРАКОВСКИЙ (1977), ХРАКОВСКИЙ ET AL. (1983), ПАДУЧЕВА (2002) (viz též termín konverze), pro češtinu pak BAUER – GREPL (1972), DANEŠ (1985), GREPL – KARLÍK (1983; 1986; 1998), MČ 3 (1987), nicméně lexikografické zpracování tohoto jevu se pro češtinu zatím neřešilo a dostupné české valenční slovníky tuto informaci neposkytují.

Zde představujeme návrh lexikografické reprezentace diatezí, který jejich popis rozčleňuje do gramatické komponenty (systém pravidelných změn valenčního chování lexikálních jednotek, jejichž teoreticky adekvátní a ekonomický popis zajišťují syntaktická pravidla) a do lexikální komponenty jazykového popisu (diateze jsou lexikálně podmíněné, proto je možnost vstupovat do diatetických vztahů nutno zachycovat u jednotlivých lexikálních jednotek).

Diatezemi zde rozumíme vztah mezi syntaktickými konstrukcemi založenými na lemmaticky totožném slovese, které se vzájemně liší usouvztažněním participantů situačního obsahu, viz MEL'ČUK (1988), KOVÁČOVÁ (2005), KETTNEROVÁ (2014), a větněčlenských pozic, přičemž toto usouvztažnění je motivováno hierarchizací větné struktury, a to výběrem situačního participantu, který realizuje subjektivou pozici slovesa (a z jehož perspektivy je vyjadřovaná situace nahlížena).² Změny v usouvztažnění vedou ke změně hodnoty morfologické kategorie slovesného rodu,

1 Tato práce vznikla za podpory projektu GA ČR P406/12/0557. Práce využívá jazykových zdrojů uložených a distribuovaných v rámci projektu MŠMT ČR LINDAT-Clarín LM2015071.

2 Viz též Danešovu charakteristiku: „... podstata diateze se tu vidí v permutaci, přemístování sémantických větných elementů (participantů), tj. ve změně vzájemného přiřazení těchto participantů a jednotek (větných členů) struktury gramatickosyntaktické (...), přičemž vyjadřovaná „reálná situace“ zůstává táž.“ (DANEŠ 1985, s. 29).

proto bývají v české jazykovědě charakterizovány jako hierarchizace rodové (DANEŠ 1985; MČ 3 1987); viz dvojice příkladů (1a)–(1b) a (2a)–(2b):

- (1a) *Dům*_{Resultát-Obj} *postavila*_{act} *na přelomu 19. a 20. století židovská rodina*_{Agens-Sb} *Hannů podnikající v lázeňství, ...*
- (1b) *Dům*_{Resultát-Sb} *byl postaven*_{pas} *na přelomu 19. a 20. století židovskou rodinou*_{Agens-InObj} *Hannů podnikající v lázeňství, ...* (SYN2013pub)
- (2a) *Tamním novinářům*_{Recipient-InObj} [redakce]_{Donor-Sb} *nezaplatila*_{act} *obvyklý honorář*_{Donum-Obj} *dva dolary za slovo, ale pouze 25 centů.* (SYN-2009pub)
- (2b) *Tamní novináři*_{Recipient-Sb} [od redakce]_{Donor-InObj} *nedostali zaplacen*_{recip} *obvyklý honorář*_{Donum-Obj} *dva dolary za slovo, ale pouze 25 centů.*

Pro potřeby syntakticko-sémantické analýzy větných struktur a popis vzájemného přiřazování sémantických participantů a větněčlenských pozic se tradičně rozlišují konstrukce nepříznačové (typicky signalizované aktivním slovesným rodem) a konstrukce příznačové (vyjadřované specifickými morfologickými hodnotami slovesného rodu), srov. též konstrukce primární a sekundární v MČ 2 (1986).

2. FGP a teoretický základ pro popis diatezí

Při popisu valenční charakteristiky sloves vycházíme z valenční teorie Funkčního generativního popisu (k FGP viz především SGALL ET AL. 1986b, k valenční teorii ve FGP viz zejm. PANEVOVÁ 1974–75; 1980, LOPATKOVÁ ET AL. 2008 a kapitolu *Valence v gramatice, valence ve slovníku* v této knize). Valence zde primárně přináleží tektogramatické rovině, tedy rovině významové (hloubkové) stavby věty. Valenční charakteristika jednotlivých lexikálních jednotek je zachycena pomocí valenčního rámce (jediného pro každou lexikální jednotku), který sestává z aktantů / vnitřních doplnění (obligatorních i fakultativních) a z obligatorních volných doplnění; valenční rámec udává počet, typ a obligatornost jednotlivých doplnění. K této základní informaci přistupuje morfematické vyjádření jednotlivých (rekčních) doplnění – zachycují se formy pro nepříznačová užití slovesa, tedy slovesa v aktivním tvaru (např. sloveso *odpovídati*^{impf} ve významu ‘mít odpovědnost / být zodpovědný’ je charakterizováno valenčním rámcem ACT(nom;obl) ADDR(dat;opt) PAT(za+acc;obl); sloveso *zaplatiti*^{pf} ve významu ‘poskytnout platbu’ má valenční rámec ACT(nom;obl) ADDR(dat;opt) PAT(acc;obl) EFF(od+gen,za+acc;opt)).

Pro popis diazezí (které spolu s recipročními a reflexivními konstrukcemi tvoří jeden z typů tzv. alternací, a to alternací gramatikalizovaných, KETTNEROVÁ ET AL. 2012) FGP obohacujeme – inspirováni přístupem ruské lingvistiky, viz zejm. APRESJAN (1992) a MEL'ČUK (2004), v české jazykovědě KOVÁČOVÁ (2005), podobně též KETTNEROVÁ (2014) – o pojem situačního obsahu, tedy o abstraktní model konkrétní události reálného světa (včetně události fiktivní) dějové nebo statické povahy; jednotky situačního obsahu (tj. účastníky situace) označujeme jako **situační participanty**, které zde vymezujeme víceméně intuitivně pomocí sémantických rolí.³

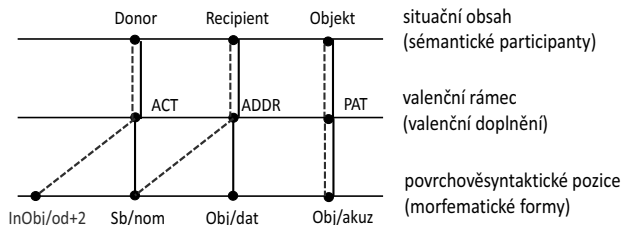
V případě diazezí je zachována korespondence mezi situačními participanty a valenčními doplněními, mění se však přiřazení valenčních doplnění a povrchověsyntaktických pozic,⁴ viz např. schéma na obrázku 1, charakterizující korespondenci situačních participantů, valenčních doplnění a povrchověsyntaktických pozic u recipientní pasivní diazeze vět (2a)–(2b).

Změny ve valenčním rámci sloves se v případě diazezí prototypicky omezují na změny morfematického vyjádření některých valenčních doplnění motivované změnou hierarchizace větné struktury,⁵ tedy výběrem valenčního doplnění, resp. situačního participantu, do pozice povrchového subjektu.

3 Jsme si vědomi nedostatku popisu situačního obsahu lexikální jednotky slovesa pomocí sémantických rolí, které charakterizují pouze počet a typ participantů, nikoli vztahy mezi nimi, více viz KETTNEROVÁ (2014), avšak pro účely analýzy diazezí zde uvedené považujeme takovou sémantickou charakteristiku participantů za dostačující.

4 Tím se liší od tzv. lexikalizovaných alternací (např. *Slunce vyzářuje energii. – Energie vyzářuje ze Slunce.*), pro něž je charakteristická asymetrie mezi situačními participanty a valenčními doplněními; změny ve valenčním rámci mohou u lexikalizovaných alternací zasahovat nejen morfematickou realizaci valenčních doplnění, ale též jejich počet a typ (KETTNEROVÁ – LOPATKOVÁ 2013b).

5 S resultativní diazezí může být navíc spojena změna typu lokálního doplnění, a to změna dynamického DIR3 (označující určení směru „kam“) na statický LOC (charakterizující určení místa „kde“), odrážející významovou distinkci děj vs. stav (např. ..., *kde muž naložil_{acc} na dvojkolák_{DIR3} poklopy od kanálů, které vzal do sběrný. – ..., kde měl muž naložený_{res} na dvojkolák_{DIR3} / na dvojkoláku_{LOC} poklopy od kanálů, které vzal do sběrný.* (SYN2009pub)), více viz PODOBOVÁ (2013), ŠINDLEROVÁ (rukopis).

Obr. 1. Vztahy mezi situačními participanty a povrchovými pozicemi ve větách (2a) a (2b)

V souladu s FGP vyčleňujeme následující typy diatezí (PANEVŮVÁ ET AL. 2014):

- **Pasivní diateze:**

- (3a) *Pro veřejnost a žáky žamberských škol promítali film „Stínoví vojáci“.*
 (3b) *Pro veřejnost a žáky žamberských škol byl promítán film „Stínoví vojáci“.* (SYN2009pub)

- **Rezultativní diateze:**

- (4a) *Aby banka poskytla občanovi úvěr, musí (někdo) zajistit jeho návratnost.*
 (4b) *Aby banka poskytla občanovi úvěr, musí být zajištěna jeho návratnost.*
 (4b) *Aby banka poskytla občanovi úvěr, musí mít zajištěnu jeho návratnost.* (SYN2006pub)

- **Recipientní pasivní diateze:**

- (5a) *„Tím se nám zvýší i výkony, za které nám pojišťovny zaplatí,“ řekla mluvčí...
 (5b) „Tím se nám zvýší i výkony, za které dostaneme zapláceno od pojišťoven,“ řekla mluvčí... (SYN2013pub)
 (5c) „Tím se nám zvýší i výkony, za které máme zapláceno od pojišťoven,“ řekla mluvčí...*

- **Deagentní diateze:**

- (6a) *Sazbu jako takovou by mohla vláda/ministerstvo/úředníci legislativně snížit, ...
 (6b) Sazba jako taková by se mohla legislativně snížit, ... (SYN2000)*

- **Dispoziční diateze:**

- (7a) *A spala (tak dobře) jako už dlouho ne.*
 (7b) *A spalo se jí tak dobře jako už dlouho ne.* (SYN2009pub)

3. Lexikografické zpracování diatezí v dostupných jazykových zdrojích

Přes dlouhodobý zájem lingvistů o problematiku diatezí zůstává v centru pozornosti jejich teoretický popis jakožto jevů natolik pravidelných, že je možné je zachytit v gramatice, tedy v pravidlové složce jazykového popisu; méně je diskutováno – přes jejich zjevnou lexikální podmíněnost – jejich zpracování lexikografické (tedy zachycení ve slovníkové složce jazykového popisu).

Náš pohled na diateze se v mnohém shoduje s přístupem **teorie Smysl** ↔ **Text**. Její autoři předpokládají, že úplný popis jazyka může být rozdělen do dvou částí:

- lexikální části, tj. slovníku, který zachycuje jevy, jejichž výskyt je lexikálně podmíněn; příkladem takového slovníku je *Explanatory Combinatorial Dictionary of Modern Russian* (MEL'ČUK – ZHOLKOVSKY 1984);
- gramatické části, která popisuje jevy, jejichž výskyt je podmíněn syntakticky nebo sémanticky.

Pro jevy na rozhraní těchto dvou oblastí byl Jurijem Apresjanem zaveden termín „malá syntax“, zachycující pravidla pro některé periferní jevy.⁶ Ve slovníku pak jsou u jednotlivých lexikálních jednotek indikovány ty jejich vlastnosti, které podmiňují jejich vstupování do konstrukcí této „malé syntaxe“ (APRESJAN 2011). Tímto způsobem může být zachyceno například (anglické) mediopasivum (tedy dispoziční diateze) (MEL'ČUK 2006a) či v jistých případech též (anglické) pasivum (MEL'ČUK 2006b).

Řada lexikálních zdrojů, které v současné době vznikají, obsahuje informaci o tvoření pasiva pouze zprostředkovaně skrze anotaci textových dat. Z těch největších jmenujme alespoň **PropBank**,⁷ **FrameNet**,⁸ z českých **PDT-Vallex** (UREŠOVÁ 2011b). Do této skupiny patří i mnohojazyčný slovník **DeepDict**⁹ (BICK 2009), automaticky extrahovaný ze závislostních korpusů.

Další skupinu lexikálních zdrojů tvoří ty, v nichž je možnost tvořit pasivum výslovně uvedena. Například polský valenční slovník **Walenty**¹⁰

6 Podle D. Weisse, (WEISS 2011), který odkazuje na J. Apresjana (АПРЕСЯН 1986).

7 on-line: [<http://verbs.colorado.edu/~mpalmer/projects/ace.html>] přístup 2.2.2015.

8 on-line: [<https://framenet.icsi.berkeley.edu/fndrupal/>] přístup 2.2.2015.

9 on-line: [<http://gramtrans.com/deepdict/>] přístup 2.2.2015.

10 on-line: [<http://zil.ipipan.waw.pl/Walenty>] přístup 2.2.2015.

tuto informaci obsahuje již ve své základní verzi (PRZEPIÓRKOWSKI ET AL. 2014b), a to ve specifické podobě: značkou **obj** jsou označeny ty argumenty, které mohou v pasivní konstrukci obsadit subjektovou pozici.

Velmi cenným jazykovým zdrojem pro slovenštinu je tištěný **Valenčný slovník slovenských slovíes na korpusovom základe** (IVANOVÁ ET AL. 2014), který pro každou lexikální jednotku obsahuje informace o tzv. transformátech, tedy o možnosti tvořit příznakové členy jednotlivých diatezí. Slovník zachycuje reflexivní transformáty (deagentní diatezi), dispoziční reflexivní konstrukce (dispoziční diatezi), dále participiální transformáty (pasivní diatezi), neposesivní a posesivní rezultativní konstrukce (rezultativní diatezi) a tzv. nominalizované participium (tedy konstrukce, kdy je závislá predikace nahrazena syntaktickou skupinou, jejímž jádrem je některý z neurčitých tvarů slovesa fungujícího v podkladové větě jako predikát). Ve slovníku je manuálně zpracováno 531 lexémů slovenských sloves.

Pro češtinu je informace o možnosti tvořit diateze alespoň částečně zachycena v několika valenčních slovnících. Prvním takovým slovníkem byl elektronický **Český syntaktický lexikon** (SKOUMALOVÁ 2002), kde byla valenční informace i informace o diatezích zpracována automaticky (na základě starších slovníků a korpusových dat,¹¹ automatické zpracování diatezí probíhalo na podobných principech jako u slovníku VALLEX, viz oddíl 5).

Možnost tvoření pasivních konstrukcí je vyznačena také ve slovníku **VerbaLex**¹² (HLAVÁČKOVÁ 2008). Přestože je tento slovník strukturován po tzv. synsetech (skupinách synonymních lemmat), možnost tvoření pasiva je v rámci synsetu anotována pro jednotlivá lemmata (nikoli však pro jednotlivé valenční rámce).¹³

Dalším slovníkem, který zprostředkovává informaci o možných diatezích, je již výše zmíněný slovník **PDT-Vallex**¹⁴ (UREŠOVÁ 2011b); samotný slovník sice explicitní informaci o možných diatezích neuvádí, jeho lexikální jednotky jsou však provázány s výskyty sloves v Pražském závislostním korpusu (dále PDT),¹⁵ kde jsou jednotlivé diateze anotovány.

11 Slovníková data nebyla publikována.

12 on-line: [<http://nlp.fi.muni.cz/verbalex>] přístup 2.2.2015.

13 Až na vzorek slovníku data nebyla zpřístupněna odborné veřejnosti.

14 on-line: [<http://ufal.mff.cuni.cz/lindat/PDT-Vallex.html>] přístup 2.2.2015.

15 on-line: [<http://ufal.mff.cuni.cz/pdt3.0>] přístup 2. 2. 2015.

Valenční slovník VALLEX, verze 2, (LOPATKOVÁ ET AL. 2008) z diatezí uvádí pouze deagentní diatezi; v současné době je dokončována anotace ostatních diatezí (viz odd. 5.).

4. Valenční slovník českých sloves VALLEX

Valenční slovník českých sloves VALLEX¹⁶ poskytuje informace o valenční struktuře českých sloves v jejich jednotlivých významech, které charakterizuje pomocí glos a příkladů. VALLEX ve verzi 3.0 zachycuje 4 500 českých sloves náležejících 2 720 lexémům, které odpovídají 6 700 lexikálními jednotkám, tj. ‘daným slovesům v daném významu’ (počítáme-li vidové protějšky zvlášť, jde o 10 800 lexikálních jednotek, nepočítáme-li iterativa) (LOPATKOVÁ ET AL. 2008). Slovník vychází plně z valenční teorie FGP (zde krátce odd. 2.); viz část hesla pro lexém reprezentovaný lemmaty *odpovídat^{impf}*, *odpovědět^{pf}* na obrázku 2.

odpovídat^{impf}, odpovědět^{pf}

1 impf: **dávat odpověď** pf: **odvětit**

-frame: ACT^{obl}_{nom} ADDR^{obl}_{dat} PAT^{opt}_{na+acc} EFF^{obl}_{acc;cont}

-example: impf: odpovídal mu na jeho dotazy pravdu / že ...
pf: odpověděl na dotazy pravdu / že ...

-diat: passive: impf: ... kde bylo rovněž divákům odpovídáno na dotazy, ...
pf: A na stížnosti na městskou policii mi nebylo dosud odpovězeno.
deagent: impf: na takovou otázku se odpovíдало úsměvem.
pf: aniž by se mu odpovědělo na přímo vznesené obvinění.

-recipr: ACT-ADDR

-class: communication

...

3 jen **odpovídat^{impf}: mít zodpovědnost**

-frame: ACT^{obl}_{nom} ADDR^{opt}_{dat} PAT^{obl}_{za+acc}

-example: odpovídá za své děti; odpovídá za ztrátu svým majetkem

-recipr: ACT-PAT

...

Obr. 2. VALLEX – část hesla pro lexém *odpovídat^{impf}*, *odpovědět^{pf}*

16 on-line: [<http://ufal.mff.cuni.cz/vallex/3.0/>] přístup 2.2.2015.

Pro účely popisu diatezí byl navržen model slovníku, který charakterizuje úzká souhra mezi dvěma základními komponentami jazykového popisu – lexikální a gramatickou komponentou.

4.1. Lexikální komponenta představuje vlastní datovou část valenčního slovníku VALLEX. Ta se skládá z lexémů, reprezentovaných lemmaty, sdružujících jednotlivé lexikální jednotky; každá lexikální jednotka je charakterizována glosou, valenčním rámcem (udávajícím počet, typ a obligatornost jednotlivých doplnění a jejich morfematically vyjádření pro nepříznačové užití, viz principy FGP výše) a příklady, případně dalšími syntaktickými a sémantickými vlastnostmi, jako jsou kontrola, reflexivita, příslušnost k sémantické třídě (ŽABOKRTSKÝ – LOPATKOVÁ 2007).

Možnost lexikálních jednotek slovesa vstupovat do jednotlivých diatezí není obecně podmíněna pouze jejich syntaktickou strukturou, je dána i jejich lexikálním významem, příp. též sémantickými rysy jmen lexikálně vyjadřujících jejich valenční doplnění. Například sloveso *odejmout* ve větě (8a) splňuje syntaktické podmínky pro uplatnění recipientní pasivní diateze (valenční rámec – ACT(nom;obl) ADDR(dat;obl) PAT(acc;obl) – je rámec prototypický pro slovesa vstupující do recipientní pasivní diateze, viz např. sloveso *zaplatit* v příkladech (2a)–(2b), zopakovaných níže jako (9a)–(9b)), přesto netvoří recipientní pasivní konstrukci, viz nepřijatelnost (8b).¹⁷ Možnost lexikálních jednotek sloves vstupovat do jednotlivých diatezí tedy nelze odvodit z jejich syntaktických rysů pomocí pravidel; k pra-

17 Asymetrie sloves *zaplatit* a *odejmout* vzhledem k recipientní pasivní diatezi je dána jejich rozdílným lexikálním významem – obě slovesa lze klasifikovat jako slovesa změny vlastnictví (v širokém slova smyslu); přes totožný rámec ovšem jednotlivým valenčním pozicím ACT, ADDR a PAT odpovídají různé sémantické participanty: po řadě Donor, Recipient, Donum (sloveso *zaplatit*) a Recipient, Východiško, Donum (sloveso *odejmout*). „Směřování“ popisovaného děje je tak opačné: u *zaplatit* Donor~ACT předává Donum~PAT Recipientovi~ADDR, který se stává novým vlastníkem, oproti ději popisovanému slovesem *odejmout*, kdy Recipient~ACT získává jako nový vlastník Donum~PAT na úkor původního vlastníka, Východiška~ADDR. Podstatou uplatnění recipientní pasivní konstrukce je hierarchizace větné struktury z hlediska Recipienta, která je u slovesa *odejmout* přítomna již v nepříznačovém (aktivním) užití. Takovouto distinkci však není možné popsat v termínech valenční struktury. Korpusy řady SYN toto chování potvrzují – u slovesa *zaplatit* lze dohledat 4 367 souvýskytů pasivního participia a slovesa *dostat* (v rozmezí (-2,2) pozice), ale žádný takový souvýskyt slovesa *odejmout*.

vidlům viz především UREŠOVÁ (2011a, s. 96),¹⁸ GREPL – KARLÍK (1998, s. 140)¹⁹ a MČ 3 (1987, s. 236).

- (8a) *Úřad*_{Recipient-ACT} *odejmul rodině*_{Východislo-ADDR} *dítě*.
 (8b) **Rodina*_{Východislo-ADDR} *dostala odejmuto dítě (od úřadu)*_{Recipient-ACT}.
 (9a) *Tamním novinářům*_{Recipient-ADDR} [*redakce*]_{Donor-ACT} *nezaplatila*_{act} *obvyklý honorář dva dolary za slovo, ale pouze 25 centů*. (SYN-2009pub)
 (9b) *Tamní novináři*_{Recipient-ADDR} [*od redakce*]_{Donor-ACT} *nedostali zaplacen*_{recip} *obvyklý honorář dva dolary za slovo, ale pouze 25 centů*.

Možnost vstupovat do jednotlivých diazezí tak musí být u relevantních lexikálních jednotek sloves indikována v lexikální komponentě slovníku. Obrázek 2 ilustruje část slovníkového hesla ve VALLEXu (s informací o možnosti vstupovat do jednotlivých diazezí zachycenou v atributu **diat**).

4.2. Gramatická komponenta valenčního slovníku – jako součást celkového gramatického popisu jazyka, která se bezprostředně váže k popisu valence – zachycuje pravidelné změny související s diazezemi; pro diazeze jsou klíčové následující informace:

- (i) změny v hierarchizaci sémantické struktury věty, tedy změny ve výběru valenčního doplnění do subjektové pozice;
- (ii) změna morfologického významu slovesa;
- (iii) změny v morfematische realizaci valenčních doplnění.

Formální syntaktická pravidla uložená v gramatické komponentě valenčního slovníku umožňují odvodit povrchové vyjádření příznakového členu diazeze z valenčního rámce slovesa, který ve VALLEXu explicitně uvádí formy pro nepříznakové užití lexikální jednotky slovesa.²⁰

18 UREŠOVÁ (2011a, s. 96) konstatuje: „Akceptovatelnost diazeze musí být ve slovníku uvedena jednotlivě u každé lexikální jednotky (rámce). Tak tomu v současném PDT-Vallexu není, pravidla uvedená v této práci budou tedy “nadgenerovávat”, dokud tato informace nebude do slovníku doplněna.“

19 GREPL – KARLÍK (1998) např. deagentizaci typu agens–recipient (náš typ ‚zaplatit – dostat zaplacen‘, viz příklady (9a) a (9b)) omezují na poměrně vyhraněné sémantické třídy predikátorů, např. na predikátory s významem ‘způsobit, aby někdo něco měl’.

20 Gramatická komponenta slovníku kromě syntaktických pravidel popisujících diazeze, reciprocitu a reflexivitu obsahuje též pravidla specifikující lexikalizované alternace, která charakterizují změny v usouvztážení situačních participantů a valenčních doplnění;

Navrhovaný způsob zachycení diatezí ve VALLEXu ilustrujeme na příkladu dvojice vět (9a)–(9b). Sloveso *zaplatit*^{pf} ve významu ‘poskytnout platbu’ je v lexikální komponentě VALLEXu charakterizováno následující lexikální jednotkou (obrázek 3, zjednodušeno):

zaplatit^{pf}			
1 ≈ poskytnout platbu			
-frame: ACT _{nom} ^{obl} ADDR _{dat} ^{opt} PAT _{acc} ^{obl} EFF _{od+gen,za+acc} ^{opt}			
-example: zaplatil poplatek od opravy / za něco markami, ale i úsluhami; zaplatí za ochotu			
-diat: passive : poplatky budou bance zaplacený včas			
deagent : poplatky se zaplatí na poště			
recipient : farmáři dostali zaplacený jen za to, co skutečně prodali			
poss-result : řemeslník má zaplacenou každou položenou cihlu			
-conv: Money-Goods			
-recipr: ACT-ADDR			
-class: exchange			

Obr. 3. VALLEX – lexikální jednotka slovesa *zaplatit*^{pf}

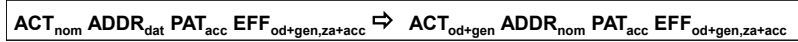
VALLEX tedy uvádí pro příslušnou lexikální jednotku slovesa *zaplatit*^{pf} možnost vstupovat (kromě jiného) do recipientní pasivní diateze. Pravidlo pro recipientní pasivní diatezi (v gramatické komponentě, zjednodušeno) shrnuje tabulka 1, udávající změny ve valenčním rámci (valenční doplnění a jejich formy, které se v daném pravidle nevyskytují, zůstávají beze změn).

Typ: recipient			
situační participanty	valenční rámec	povrchová syntax	morfematika
			verbform: replace (act → recip)
Donor	ACT	Sb → InObj	replace (nom → od+gen)
Recipient	ADDR	InObj → Sb	replace (dat → nom)

Tab. 1. VALLEX – pravidlo pro recipientní pasivní diatezi

na jejich základě lze odvodit změny ve valenčním rámci sloves vytvářejících lexikalizované alternace (KETTNEROVÁ ET AL. 2012; KETTNEROVÁ – LOPATKOVÁ 2013b).

Podle tohoto pravidla lze z valenčního rámce uvedeného ve VALLEXu odvodit morfematické vyjádření pro příznakový člen recipientní pasivní diateze; pro sloveso *zaplatit*^{pf} viz obrázek 4 a též větu (9b) výše:

Obr. 4. Odvození morfematické formy příznakového členu recipientní pasivní diateze

Další příklad ukazuje, že diateze mohou vést též k okrajovým změnám zahrnujícím další větněčlenskou pozici, kterým zatím v gramatikách nebyla věnována dostatečná pozornost – tyto změny se týkají vět se slovesy s doplňkem, kde změna větněčlenskou pozici valenčního doplnění řídicího doplněk (a tedy změna jeho morfematické formy z akuzativu na nominativ) vede též ke změně morfematického vyjádření závislého doplněku, podmíněné shodou s členem řídicím (10a)–(10b).²¹

- (10a) *Emanuela Moravce opakovaně hodnotili jako svědomitého a pracovitého odborníka.*
 (10b) *Emanuel Moravec býval opakovaně hodnocen jako svědomitý a pracovitý odborník.* (SYN2006pub)

Zjednodušené pravidlo pro pasivní diatezi je zachyceno v tabulce 2 (plné pravidlo musí ošetřit též (i) jiné možnosti morfematického vyjádření valenční pozice PAT, např. (11a)–(11b) či (12a)–(12b), a (ii) případy akuzativu realizujícího jiný valenční člen, zejm. ADDR (Adresát) či EFF (Efekt) jako v (13a)–(13b); více viz KETTNEROVÁ – LOPATKOVÁ 2009).

Typ: passive			
situační participanty	valenční rámec	povrchová syntax	morfematika
			verbform: replace (act → pas)
Evaluátor	ACT	Sb → InObj	replace (nom → instr,od+gen)
Evaluované	PAT	Obj → Sb	replace (acc → nom)
Hodnocení	EFF	AtrV	replace (jako+acc → jako+nom)

Tab. 2. VALLEX – zjednodušené pravidlo pro pasivní diatezi

21 Na tento typ upozornil již Pajas v souvislosti se zpracováním diatezí v PDT (UREŠOVÁ – PAJAS 2009); k této problematice viz též KETTNEROVÁ ET AL. (2014).

- (11a) *Rozhodli_{act} o jejich osudu_{PAT-o+loc}.*
 (11b) *O jejich osudu_{PAT-o+loc} již bylo rozhodnuto_{pas}.* (SYN2013pub)
 (12a) *Sekretářka_{ACT-nom} oznámila_{act} řediteli_{ADDR-dat} (že vypukne stávka odborů_{PAT-že}).*
 (12b) *Řediteli_{ADDR-dat} bylo oznámeno_{pas} sekretářkou_{ACT-instr} (že vypukne stávka odborů_{PAT-že}).*
 (13a) *Informovali_{act} (oni)_{ACT-nom} postižené_{ADDR-nom} o mimořádné finanční pomoci_{PAT-o+loc} kterou ...*
 (13b) *Postižení_{ADDR-nom} byli (jimi)_{ACT-instr} informováni_{pas} o mimořádné finanční pomoci_{PAT-o+loc} kterou ...* (SYN2013pub)

5. Obohacení lexikální komponenty slovníku VALLEX o informace o diatezích

V oddíle 4.1. jsme doložili, že možnost vstupovat do jednotlivých diatezí musí být zachycena u jednotlivých lexikálních jednotek. Vzhledem k rozsahu VALLEXu, počtu lexikálních jednotek a požadavku na korpusové doklady jsme se rozhodli pro postup, který co nejvíce využívá automatického předzpracování dat, a to dat korpusových (data Českého národního korpusu) i dat slovníkových (syntaktické informace uložené ve formě valenčních rámců ve VALLEXu), všude tam, kde to není na újmu kvalitě anotace.

Výčet diatezí, do kterých může daná lexikální jednotka slovesa vstupovat, je uveden v lexikální komponentně slovníku u každé relevantní jednotky v atributu **diat**, kde jsou též uvedeny korpusové doklady příznakových konstrukcí diatezí. Tento atribut může nabývat následujících hodnot:

- **passive:** pro diateze, v jejichž příznakovém členu má sloveso formu trpného participia s pomocným slovesem *být / bývat*; explicitně označuje diatezi pasivní, implicitně zahrnuje i diatezi rezultativní prostou s pomocným slovesem *být / bývat* (viz a. v odd. 5.1.);
- **poss-result:** pro diateze, v nichž sloveso v příznakovém členu má formu trpného participia s pomocným slovesem *mít / mívat*; explicitně vyznačuje rezultativ posesivní, implicitně recipientní pasivní diatezi s pomocným slovesem *mít / mívat* (viz b. v odd. 5.1.);
- **recipient:** pro recipientní pasivní diatezi, u níž má sloveso v příznakovém členu formu trpného participia s pomocným slovesem *dostat / dostávat*;
- **deagent:** pro diateze, v nichž příznakový člen obsahuje reflexivní formu slovesnou plnovýznamového slovesa; explicitně vyznačuje deagentní diatezi, implicitně diatezi dispoziční.

5.1. Diateze s participiální příznakovou konstrukcí

Pro lexikografický popis diatezí s participiálními konstrukcemi byla vzhledem k velkému objemu dat přijata jistá zjednodušení, založená na následujících předpokladech:

- a. **Desambiguace pasivního (dějového) a rezultativního (stavového) významu** participiálních konstrukcí s pomocným slovesem *být* / *bývat* je nesmírně obtížná i při manuálním zpracování a v mnoha případech není možná ani na základě širšího kontextu (např. větu *Krádež platební karty byla policistům nahlášena*. Lze podle kontextu interpretovat buď dějově jako pasivní konstrukci, nebo stavově jako konstrukci rezultativní); proto při lexikografické reprezentaci pracujeme s předpokladem, že do těchto diatezí vstupují tytéž lexikální jednotky (viz hodnota **passive** v odd. 5.).
- b. Podobně je značně obtížná i **desambiguace rezultativního a recipientního pasivního významu** participiálních konstrukcí s pomocným slovesem *mít* / *mívat* (viz např. problematickou desambiguaci věty *Děti mají obědy zaplacený*.); opět předpokládáme, že do těchto diatezí vstupují tytéž lexikální jednotky (viz hodnota **poss-result** v odd. 5.).

Pro doplnění hodnot **passive**, **poss-result** a **recipient** do atributu **diat** k relevantním lexikálním jednotkám sloves byl zvolen poloautomatický postup skládající se z následujících tří fází:

1. automatická identifikace lexikálních jednotek pro vlastní anotaci, a to:
 - a) na základě korpusové vyhledávky, při které byly z korpusu extrahovány příklady, a
 - b) na základě gramatických omezení pro tvoření jednotlivých diatezí;
2. automatická anotace části lexikálních jednotek, a to v případech, kdy automatické zpracování vykazovalo potřebnou kvalitu;
3. manuální doplnění anotace u lexikálních jednotek, které nebyly z anotace vyloučeny ve fázi 1, nebyly však automaticky anotovány ve fázi 2.

Výsledky těchto tří fází anotace, tj. počty lexikálních jednotek, u kterých byla označena možnost vstupovat do jednotlivých diatezí (a tedy tvořit jejich příznakové konstrukce), jsou shrnuty v tabulce 3, uvedené v odd. 5.1.3.

5.1.1. Automatická identifikace lexikálních jednotek pro vlastní anotaci

Ve fázi 1a byla na základě korpusové vyhledávky automaticky vyhledána lemmata participií trpných v kontextu příslušného pomocného slovesa (pro hodnotu **passive** v kontextu pomocného slovesa *být* / *bývat*, pro **poss-result** *mít* / *mívat* a pro **recipient** *dostat* / *dostávat*).²² Pouze lexikální jednotky příslušející těmto lemmatům postoupily do další fáze zpracování a byla u nich zkoumána možnost vstupovat do jednotlivých diatezí;²³ ostatní lexikální jednotky byly z anotace vyloučeny (a o diatezích se u nich dále neuvažovalo). Ke korpusovým vyhledávkám jsme využili nereferenční korpus SYN,²⁴ který tvoří nejrozsáhlejší synchronní komponentu Českého národního korpusu, vzniklou spojením všech synchronních referenčních korpusů.

Ve fázi 1b jsme na základě teoretických studií o diatezích v češtině – jmenovitě MČ 2 (1986), MČ 3 (1987), GREPL – KARLÍK (1983; 1998), SKOUMALOVÁ (2002), UŘEŠOVÁ (2011a) a PANEVOVÁ ET AL. (2014) – z valenčního slovníku VALLEX vybrali lexikální jednotky sloves, jejichž valenční rámce splňují následující syntaktické podmínky:

-
- 22 Kontext participia plnovýznamového slovesa byl zvolen podle typu diateze: (i) pro pasivní diatezi jsme se omezili na trpné participium v téže větě v rozmezí 5 slov vlevo nebo vpravo od pomocného slovesa (dotaz (meet [tag="Vs.*"] [lemma="být|bývat"] -5 5) within (<s/> containing [lemma="být|bývat"])); (ii) pro rezultativní diatezi jsme zvolili stejné rozmezí (dotaz (meet [tag="Vs.*"] [lemma="mít|mívat"] -5 5) within (<s/> containing [lemma="mít|mívat"])); pomocí několika negativních filtrů musela být vyloučena spojení, v němž sloveso *mít* plní funkci modálního slovesa (např. ... *stanoví, co má být uděláno.*); (iii) pro recipientní pasivní diatezi jsme stanovili omezení, že sloveso *dostat* / *dostávat* může být v rámci věty až pět slov vlevo nebo tři slova vpravo od participia (opět s dodatečnými negativními filtry na vyloučení např. interpunkce mezi oběma slovesy či reflexivní formy pomocného slovesa).
- 23 Další zpracování těchto jednotek je nezbytné ze dvou důvodů. Jednak takto extrahované korpusové příklady v některých případech nedokládají vstupování daného lemmatu do příznakových konstrukcí diateze, a to zejména z důvodů chyb v morfologické analýze (např. *Bez úrazu se dostali pod hřeben Brán.* bylo v SYN morfologicky analyzováno jako instance participia trpného slovesa *brát*), dále kvůli překlepům (např. *V Česku působící Bawag se nedáno dostal do těžkých problémů.* bylo označeno jako instance participia trpného slovesa *dát*) a dále kvůli instancím, kdy participium a sloveso *být* / *bývat* / *mít* / *mívat* / *dostat* / *dostávat* spolu netvoří slovesný tvar (např. *Násilím se dostat ven z kruhu není dovoleno.* ve vyhledávce pro recipientní pasivní diatezi slovesa *dovolit*). Druhým, závažnějším důvodem pro další zpracování je skutečnost, že vyhledávkám z korpusu nejsme schopni automaticky přiřadit příslušnou lexikální jednotku ze slovníku, viz i fázi 1b.
- 24 on-line: [https://kontext.korpus.cz/] přístup 2.2.2015.

- **passive:** ve valenčním rámci je alespoň jeden aktant, který je možno (vedle dalších možných forem) vyjádřit akuzativem;²⁵
- **poss-result:** ve valenčním rámci je alespoň jeden aktant, který je možno vyjádřit jménem v akuzativu, infinitivem, příp. závislou klauzí obsahovou uvozenou spojkou *aby* nebo *že*;
- **recipient:** ve valenčním rámci je Patiens (PAT) nebo Adresát (ADDR) v dativu.²⁶

Je známo, že některé lexikální jednotky uvedené gramatické podmínky nespĺňujú, a přesto umožňují příznakové konstrukce některé z diatezí odpovídající hodnotám **passive**, **poss-result**, **recipient** vytvářet; např. ačkoli sloveso *bojovat* ve svém valenčním rámci neobsahuje akuzativní doplnění, viz valenční rámec slovesa v (14b), podmiňující diatezi pasivní, příp. rezultativní vyjádřenou participiální konstrukcí s pomocným slovesem *být / bývat* (hodnota **passive**), je možné příslušné příznakové konstrukce vytvářet, viz pasivní konstrukci v (14a); podobně sloveso *namířit*, v jehož valenčním rámci není žádné doplnění vyjádřené akuzativem, infinitivem, ani závislou klauzí obsahovou uvozenou spojkou *aby* nebo *že* (15b), umožňuje rezultativní diatezi (15a).

(14a) *A bude-li proti vám bojováno_{pas}, my vám určitě pomůžeme.*

(14b) *bojovat ... ACT(nom;obl) ADDR(s+instr,proti+dat;opt) PAT(o+acc;opt)*

(15a) *Věřilo se, že této noci sem mívají hromadně namířeno_{res} rovněž čarodějnice.*

(15b) *namířit ... ACT(nom;obl) DIR3(;obl)*

25 Při zpracování pasivní diateze se omezuje na tranzitivní slovesa. MČ 2 (1986, s. 171) změnu slovesného rodu (jako prostředek pro vyjádření diateze) připouští i u sloves intransitivních (např. *Poslanci diskutovali o ústavě. → Bylo diskutováno o ústavě*). Gramatické podmínky pro tvoření příznakových konstrukcí od intransitivních sloves v češtině se zde (ani v jiných nám známých zdrojích) neuvádějí. K možnosti tvořit diateze též pro předmětná slovesa neakuzativní viz kapitolu *Slovníková pravidla pro využití slovníku VALLEX při tvorbě syntakticky anotovaného korpusu*.

26 Při zpracování recipientní pasivní diateze pro slovník VALLEX se v současné fázi omezuje na valenční dativ typicky odpovídající Adresátu (ADDR); srov. DANĚŠ (1985, s. 33) a SKOUMALOVÁ (2002), kteří však připouštějí recipientní pasivní diatezi i u sloves, jejichž nepříznakové konstrukce obsahují volný dativ, který ve VALLEXu odpovídá Benefaktoru (BEN).

Nicméně lexikální jednotky vymykající se zvoleným pravidlům tvoří příznakové konstrukce diatezí zřídka: v datech PDT, kde jsou příznakové konstrukce diatezí označeny hodnotami gramatému diatgram, jak pro diateze odpovídající hodnotě **passive**, tak pro diateze odpovídající hodnotě **poss-result** platí, že lexikální jednotky, které výše uvedené podmínky nespĺňují, tvoří méně než tři procenta všech lexikálních jednotek, pro které jsou v korpusu PDT dané diateze doloženy;²⁷ příznakové členy diateze odpovídající hodnotě **recipient** nejsou v datech PDT doloženy vůbec.

5.1.2. Manuální anotace hodnot recipient a poss-result

Doplnění hodnot **recipient** a **poss-result** do atributu **diat** bylo dokončeno manuálně.²⁸ připomeňme, že manuální anotací procházely pouze ty lexikální jednotky, jejichž lemmata nebyla vyloučena z anotace ve fázi 1a a jejichž rámce splňovaly gramatická omezení uvedená v 1b (viz výše omezení pro **poss-result** a pro **recipient**).²⁹ Anotátor k danému slovesnému lemmatu dostal seznam lexikálních jednotek; dále měl ke každému lemmatu k dispozici vzorek 100 vět s tímto lemmatem ve formě trpného participia, v jehož kontextu se vyskytlo pomocné sloveso *mít / mívat* pro hodnotu **poss-result** a *dostat / dostávat* pro hodnotu **recipient** (tyto věty byly extrahovány z korpusu ve fázi 1a). Z těchto korpusových příkladů anotátor vybíral k jednotlivým lexikálním jednotkám příklady ilustrující tvoření příznakové konstrukce, případně označil ty lexikální jednotky, které do diateze nevstupují.

-
- 27 V datech PDT se vyskytly 3 věty s atributem diatgram s hodnotou res2 (odpovídající rezultativní diatezi s pomocným slovesem *mít*), které se týkaly 2 lexikálních jednotek sloves, což znamená 3.66 % všech výskytů sloves s hodnotou res2 (jde např. o sloveso *postarat se* s valenčním rámcem ACT(nom;obl) PAT(o+acc,zda,jestli,aby;obl) ve větě *O práci budou mít postaráno na deset let.*). Atribut diatgram s hodnotou pas či res1 (reprezentující rezultativní diatezi s pomocným slovesem *být*) je anotován u 29, resp. 7 výskytů sloves, tedy u méně než 1 % výskytů sloves s těmito hodnotami atributu diatgram (jde např. o sloveso *dát* s valenčním rámcem ACT(nom;obl) PAT(dat;obl) EFF(inf;obl) ve větě *... básníkovi, jemuž nebylo dáno zestárnout...*).
- 28 Automatická anotace částí lexikálních jednotek byla v případě těchto diatezí zamítnuta, neboť nedávala dostatečně spolehlivé výsledky.
- 29 Vzhledem k okolnosti, že korpusový materiál umožňoval indikovat pouze lemma participia trpného v kontextu pomocného slovesa, nikoli příslušné lexikální jednotky (viz fáze 1a), a dále s ohledem na to, že gramatická omezení popsaná ve fázi 1b může splňovat více lexikálních jednotek reprezentovaných daným lemmatem, byla tato ruční identifikace lexikálních jednotek nevyhnutelná.

Výjimečně byla do anotovaných dat doplněna možnost vstupovat do diateze i pro lexikální jednotky, jejichž valenční rámce nespĺňují syntaktické podmínky uvedené v 1b; šlo především o případy, kdy anotátor našel jejich instance ve zpracovávaných korpusových vzorcích, viz příklad (15a)–(15b).

Počet lemmat a lexikálních jednotek, u nichž byla v lexikální komponentě doplněna možnost vstupovat do příslušných diatezí, je uveden v tabulce 3.

5.1.3. Automatická a manuální anotace hodnoty *passive*

Automatická anotace. Doplnění hodnoty *passive* do atributu **diat** lexikálními jednotkami v lexikální komponentě valenčního slovníku muselo proběhnout – vzhledem k velkému množství lexikálních jednotek, které byly identifikovány ve fázi 1 (3 568 lexikálních jednotek reprezentovaných 2 536 lemmaty, viz tabulku 3, řádek gram & korpus) – alespoň částečně automaticky. Automatickou anotací opět procházely pouze ty lexikální jednotky, jejichž lemmata nebyla vyloučena z anotace ve fázi 1a a jejichž valenční rámce splňovaly gramatická omezení uvedená v 1b (tedy ty lexikální jednotky, jejichž rámce obsahují alespoň jeden aktant s akuzativní formou). Automaticky se zpracovávaly dvě skupiny lexikálních jednotek:

(i) Pokud dané lemma reprezentovalo jedinou lexikální jednotku splňující omezení 1b, byla hodnota *passive* do atributu **diat** této jednotky doplněna plně automaticky včetně jedné exemplifikující věty z korpusu (automatická anotace byla považována za natolik spolehlivou, že nebyla podrobena následné manuální kontrole; viz počet lemmat a lexikálních jednotek ve sloupcích pro *passive* v tabulce 3, řádek 2 (automatické doplnění)).

(ii) U lemmat reprezentujících více lexikálních jednotek splňujících omezení 1b se pro doplnění hodnoty *passive* částečně využívala hodnota *pas* gramatému diatgram uváděná u instancí příznakových členů pasivní diateze na tektogramatické rovině PDT. Tato informace je dostupná díky automatickému mapování lexikálních jednotek sloves ve VALLEXu s lexikálními jednotkami valenčního slovníku PDT-Vallex, které jsou přímo propojeny s anotací PDT (BEJČEK ET AL. 2014). Lexikální jednotky, u nichž byla takto navržena možnost vstupovat do příslušných diatezí, byly dále podrobeny manuální kontrole, viz následující oddíl.

Manuální anotace. Manuální doplňování hodnoty *passive* probíhalo u dvou skupin lexikálních jednotek splňující podmínky 1b:

(i) U lemmat reprezentujících více lexikálních jednotek, při jejichž anotaci byla využita hodnota *pas* gramatému diatgram na tektogramatické rovině PDT (viz výše), bylo nutno kvůli nepřesnosti mapování těchto slovníků – autoři uvádějí přesnost kolem 80% – navržené přiřazení dokladů z PDT lexikálním jednotkám ve VALLEXu kontrolovat manuálně.

(ii) U lexikálních jednotek, pro které nebyly získány příklady automatickou extrakcí ani mapováním z PDT, bylo doplnění hodnoty **passive** do atributu **diat** do lexikální komponenty valenčního slovníku VALLEX provedeno pouze na základě introspekce bez zřetele ke korpusovým datům.

Počet lemmat a lexikálních jednotek z obou těchto skupin, u kterých byla manuálně doplněna hodnota **passive**, uvádí tabulka 3, řádek 3.

		recipient		poss-result		passive	
PDT 3.0 - instance		0		82		4 710	
		lemmata	lexikální jednotky	lemmata	lexikální jednotky	lemmata	lexikální jednotky
		0	0	50	54	1 143	1 358
VALLEX 3.0							
1	1b gram. omezení	847	705	3 307	4 041	2 865	3 615
	1a korpus SYN	432	–	3 065	–	12 537	–
	→ gram & korpus	114	182	1 307	2 790	2 536	3 568
2	automatické doplnění	–	–	–	–	356	251
3	manuální doplnění	136	129	1 859	1 860	2 350	3 101
VALLEX 3.0		136	129	1 859	1 860	2 706	3 352

Tab. 3. Počty lemmat a odpovídajících lexikálních jednotek, které byly anotovány v jednotlivých fázích zpracování (a porovnání s počty v PDT 3.0); řádek označený *gram & korpus* (ve fázi 1) udává počet lemmat, resp. lexikálních jednotek, která byla – jako kandidáti pro anotaci příslušné diateze – vybrána k dalšímu zpracování; řádky 2 a 3 obsahují počty lemmat, resp. lexikálních jednotek, u kterých byl ve VALLEXu doplněn atribut **diat** o příslušnou hodnotu **recipient**, **poss-result**, resp. **passive** (pro hodnotu **passive** tedy celkem u 3 352 lexikálních jednotek odpovídajících 2 706 lemmatům). Poslední řádek udává výsledné počty anotovaných diatezí.

5.2. Diateze s reflexivní příznakovou konstrukcí

Diateze s hodnotou **deagent** byla anotována plně manuálně spolu s anotací ostatních možných významů reflexiva *se / si* (tj. spolu s anotací možných reflexivních a recipročních užití). V této fázi byly příklady ilustrující jed-

notlivé možnosti vytvářeny anotátory odvozením od fragmentů korpusových či introspektivních příkladů.

Hodnota **deagent** odpovídá jak deagentní diatezi, tak diatezi dispoziční. Vzhledem k tomu, že vymezení lexikálních jednotek vstupujících do vztahu dispoziční diateze představuje značnou obtíž, přijímáme zde zjednodušující předpoklad, že do dispoziční diateze vstupují právě ty lexikální jednotky, které umožňují diatezi deagentní – tento předpoklad se opírá o skutečnost, že dispoziční diateze stejně jako diateze deagentní vyžaduje v nepříznačkové konstrukci lidského konatele.³⁰

6. Závěr

V této kapitole jsme se věnovali diatezím, tedy vztahům mezi syntaktickými konstrukcemi založenými na lemmaticky totožném slovese, které se vzájemně liší usouvztažením participantů situačního obsahu a větněčlenských pozic, přičemž toto usouvztažení je motivováno hierarchizací větné struktury: typicky je z hierarchicky nejvýše postavené pozice subjektu odsunut aktant odpovídající Konateli. Tyto posuny obvykle vynucují, spolu se změnou slovesného rodu, změny morfemického vyjádření zasažených valenčních doplnění, a tudíž změny ve valenčních rámcích.

Ukazujeme, že tyto změny jsou natolik pravidelné, že je možné je popsat pomocí syntaktických pravidel, které tvoří gramatickou komponentu valenčního slovníku. Diateze jsou ovšem lexikálně podmíněné, proto je možnost vstupovat do diatezických vztahů nutno zachycovat též u jednotlivých lexikálních jednotek v lexikální komponentě slovníku.

Dále představujeme poloautomatický postup, umožňující (s maximální možnou mírou automatického předzpracování korpusových dokladů, přitom však s nezbytnou manuální kontrolou) do lexikální komponenty slovníku doplnit informace o možnosti jednotlivých lexikálních jednotek vstupovat do diatez.

Navržený formální model slovníku VALLEX, založený na rozdělení slovníku do lexikální a gramatické komponenty, tak umožňuje systematické a ekonomické zachycování valenčního chování lexikálních jednotek sloves i pravidelných změn charakteristických pro jednotlivé lexikální jednotky.

30 Možnost vytvářet příznačkové konstrukce dispoziční diateze bývá přisuzována obvykle pouze slovesům nedokonavým, viz např. SKOUMALOVÁ (2002, s. 39).

Citovaná literatura

- ANDERSON (1971):** ANDERSON, J. M.: *The Grammar of Case: Towards and Localistic Theory*. Cambridge: Cambridge University Press.
- ANDERSON (2006):** ANDERSON, J. M.: Case Grammar. In: *Encyclopedia of Language and Linguistics*. K. Brown (ed.). Amsterdam – Boston – Heidelberg etc.: Elsevier, 220–233.
- ANUSIEWICZ (1978):** ANUSIEWICZ, J.: *Konstrukcje analityczne we współczesnym języku polskim*. Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich.
- APRESJAN (1992):** APRESJAN, J. D.: *Lexical Semantics: User's Guide to Contemporary Russian Vocabulary*. Ann Arbor: Karoma.
- APRESJAN (2011):** APRESJAN, V.: Active dictionary of the Russian language: Theory and practice. In: I. Boguslavsky – L. Wanner (eds.): *Meaning-Text Theory 2011. Proceedings of the 5th International Conference on MTT*. Barcelona: Universitat Pompeu Fabra, 13–24.
- APRESYAN (2013):** APRESYAN, V.: Corpus Methods in Pragmatics: The Case of English and Russian Emotions. *Intercultural Pragmatics* 2013, Vol. 10, No. 4, 533–568.
- ARAD (1998):** ARAD, M.: Psych-notes. *UCL Working Papers in Linguistics* 10.
- AUSTIN (1962):** AUSTIN, J. L.: *How to Do Things with Words*. J. O. Urmson (ed.). Oxford.
- AUSTIN (1993):** AUSTIN, J. L.: *Jak działać słowami*. In: AUSTIN, J. L.: *Mówienie i poznawanie*. Warszawa: PWN, 542–708.
- BABIĆ ET AL. (2007):** BABIĆ, S. ET AL.: *Glasovi i oblici hrvatskoga književnog jezika*. Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti – Nakladni zavod Globus.
- BAJEC (1959):** BAJEC, A.: *Besedotvorje slovenskega jezika IV: Predlogi in predpone*. Ljubljana: SAZU.
- BAKER (1992):** BAKER, M.: *In Other Words: A Coursebook on translation*. London – New York: Routledge.
- BANDTKIE (1806):** BANDTKIE, J. S.: *Słownik dokładny języka polskiego i niemieckiego do podręcznego używania dla Polaków i Niemców ułożony*, t. 1. Wrocław: Wilhelm Gottlieb Korn.
- BARIĆ ET AL. (1997):** BARIĆ, E. ET AL.: *Hrvatska gramatika*. Zagreb: Školska knjiga.

- BARTOŇ ET AL. (2009):** BARTOŇ, T. – CVRČEK, V. – ČERMÁK, F. – JELÍNEK, T. – PETKEVIČ, V.: *Statistiky češtiny*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny – Ústav českého národního korpusu.
- BAUER – GREPL (1972):** BAUER, J. – GREPL, M.: *Skladba spisovné češtiny*. Praha: SPN.
- BEJČEK ET AL. (2011):** BEJČEK, E. ET AL.: *Prague Dependency Treebank 2.5*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, MFF UK. On-line: [<http://ufal.mff.cuni.cz/pdt2.5/>].
- BEJČEK ET AL. (2014):** BEJČEK, E. – KETTNEROVÁ, V. – LOPATKOVÁ, M.: Automatic Mapping Lexical Resources: A Lexical Unit as the Keystone. In: *Proceedings of the 9th International Conference on Language Resources and Evaluation (LREC 2014)*. Reykjavik: ELRA, 2826–2832.
- BELAJ (2001):** BELAJ, B.: Prototipno-kontekstualna analiza povratnih glagola u hrvatskom jeziku. *Suvremena lingvistika* Vol. 51–52, No. 1–2, 1–11.
- BELAJ – KUČANDA (2007):** BELAJ, B. – KUČANDA, D.: On the syntax, semantics and pragmatics of some subject-like NPs in Croatian. *Suvremena lingvistika* Vol. 63, No. 1, 1–12.
- BELAJ – TANACKOVIĆ FALETAR (2014):** BELAJ, B. – TANACKOVIĆ FALETAR, G.: *Kognitivna gramatika hrvatskoga jezika*. Zagreb: Disput.
- BĚLIČ ET AL. (1979):** BĚLIČ, J. ET AL.: *Malý staročeský slovník*. Praha: SPN.
- BĚLIČOVÁ – UHLÍŘOVÁ (1996):** BĚLIČOVÁ, H. – UHLÍŘOVÁ, L.: *Slovanská věta*. Praha: Euroslavica.
- BELLETTI – RIZZI (1988):** BELLETTI, A. – RIZZI, L.: Psych-Verbs and Theta-Theory. *Natural Language and Linguistic Theory* 6, 291–352.
- BENEŠOVÁ – BOJAR (2006):** BENEŠOVÁ, V. – BOJAR, O.: Czech verbs of communication and the extraction of their frames. In: *Text, Speech and Dialogue: 9th International Conference TSD 2006*. Berlin: Springer, 29–36.
- BENKO (2014):** BENKO, V.: Compatible sketch grammars for comparable corpora. In: *Proceedings of the 16th EURALEX International Congress*. A. Abel et al. (eds.). Bolzano: EURAC research, 417–430.
- BICK (2009):** BICK, E.: DeepDict – a graphical corpus-based dictionary of word relations. In: *Proceedings of the 17th Nordic Conference of Computational Linguistics NODALIDA 2009*. Uppsala: NEALT, 268–271.
- BIRTIĆ – RUNJAIĆ (v tisku):** BIRTIĆ, M. – RUNJAIĆ, S.: Ustroj Baze hrvatskih glagolskih valencija. *Zbornik radova Šestoga hrvatskog slavističkog kongresa (v tisku)*.

- BOBROWSKI (1995):** BOBROWSKI, I.: *Gramatyka opisowa języka polskiego. (Zarys modelu generatywno-transformacyjnego)*. Kielce: Wyższa Szkoła Pedagogiczna.
- BOGUSŁAWSKI (1977a):** BOGUSŁAWSKI, A.: On the semantic structure of interrogative sentences. *Salzburger Beiträge zur Linguistic* III, 61–70.
- BOGUSŁAWSKI (1977b):** BOGUSŁAWSKI, A.: Polskie „się“ – słowo nie do końca poznane. *International Review of Slavic Linguistics* 2, Nr. 1, 99–124.
- BOGUSŁAWSKI (1988):** BOGUSŁAWSKI, A.: *Język w słowniku: desiderata semantyczne do wielkiego słownika polszczyzny*. Wrocław: Ossolineum.
- BOGUSŁAWSKI (2004):** BOGUSŁAWSKI, A.: Remarks on quotative ‘saying’. *Studies in Polish Linguistics* 1, 29–46.
- BOGUSŁAWSKI (2005):** BOGUSŁAWSKI, A.: Do teorii czasownika *powiedzieć*. *Polonica* 24–25, 139–155.
- BOGUSŁAWSKI (2006):** BOGUSŁAWSKI, A.: O zasięgu operandów metaforyzacji (uwagi do jednej fascynacji M. R. Mayenowej). In: B. Chodźko, E. Feliksiak, M. Olesiewicz (eds.): *Obecność. Maria Renata Mayenowa (1908–1988)*. Białystok: Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku, 282–300.
- BOGUSŁAWSKI (2007):** BOGUSŁAWSKI, A.: *A Study in the Linguistics-Philosophy Interface*. Warszawa: Bel-Studio.
- BOGUSŁAWSKI (2008):** BOGUSŁAWSKI, A.: *Semantyka, pragmatyka. Leksykografa głos demarkacyjny*. Warszawa: Bel-Studio.
- BOJAR (2003):** BOJAR, O.: Towards automatic extraction of verb frames. *Prague Bulletin of Mathematical Linguistics* 79–80, 101–120.
- BOJAR (2012):** BOJAR, O.: *Čeština a strojový překlad*. Studies in Computational and Theoretical Linguistics 11. Praha: Ústav formální a aplikované lingvistiky Matematicko-fyzikální fakulta Univerzity Karlovy.
- BOJAR – PROKOPOVÁ (2006):** BOJAR, O. – PROKOPOVÁ, M.: Czech-English word alignment. In: *Proceedings of the Fifth International Conference on Language Resources and Evaluation (LREC 2006)*. Genoa: ELRA, 1236–1239.
- BORYŚ (2005):** BORYŚ, W.: *Słownik etymologiczny języka polskiego*. Kraków: Wydawnictwo Literackie.
- BOŠNJAK BOTICA (2011):** BOŠNJAK BOTICA, T.: *Kategorija glagolske vrste u hrvatskom jeziku*. Doctoral dissertation. Zagreb: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu.

- BRAČ – BOŠNJAK BOTICA (2015):** BRAČ, I. – BOŠNJAK BOTICA, T.: Semantička raščlamba kao polazište u obradbi glagola u Bazi hrvatskih glagolskih valencija. *Šesti hrvatski slavistički kongres* (PP prezentace).
- BRESNAN (2001):** BRESNAN, J.: *Lexical Functional Syntax*. Blackwell.
- BRESNAN ET AL. (1982):** BRESNAN, J. ET AL.: *The Mental Representation of Grammatical Relations*. Cambridge, MA.: MIT Press.
- BRINKMANN (1971):** BRINKMANN, H.: *Die deutsche Sprache*. Düsseldorf: Schwann.
- BRÜCKNER (1927):** BRÜCKNER, A.: *Słownik etymologiczny języka polskiego*. Kraków: Krakowska Spółka Wydawnicza.
- BUSSE (1974):** BUSSE, W.: *Klasse, Transitivität, Valenz*. München: Fink.
- BUTT (2010):** BUTT, M.: The Light Verb Jungle: Still Hacking Away. In: *Complex Predicates in Cross-Linguistic Perspective*. M. Amberber – M. Harvey – B. Baker (eds.). Cambridge: Cambridge University Press, 48–78.
- BUTTLER (1976):** BUTTLER, D.: *Innowacje składniowe współczesnej polszczyzny*. Warszawa: PWN.
- BUTTLER (1978):** BUTTLER, D.: *Rozwój semantyczny wyrazów polskich*. Warszawa: Wyd. UW.
- BUZÁSSYOVÁ – JAROŠOVÁ (2006):** BUZÁSSYOVÁ, K. – JAROŠOVÁ, A. (eds.): *Slovník súčasného slovenského jazyka. A-G. I. zv.* Bratislava: Veda.
- BYBEE (1985):** BYBEE, J. L.: *Morphology*. Amsterdam – Philadelphia: John Benjamins.
- CATFORD (1965):** CATFORD, J. C.: *A Linguistic Theory of Translation: An Essay In Applied Linguistics*. London: Oxford University Press.
- CINKOVÁ (2009):** CINKOVÁ, S.: *Words that Matter. Towards a Swedish-Czech Colligational Lexicon of Basic Verbs*. Praha: Ústav formální a aplikované lingvistiky.
- COMRIE (1976):** COMRIE, B.: *Aspect*. Cambridge: Cambridge University Press.
- COOK (1978):** COOK, W. A.: A case grammar matrix model (and its application to a Hemingway text). In: *Valence, semantic case and grammatical relations*. W. Abraham (ed.). Amsterdam: Benjamin, 296–309.
- COOK WILSON (1926):** COOK WILSON, J.: *Statement and Inference*. Oxford: Clarendon Press.
- CROVALLEX 2.008:** On-line: [<http://theta.ffzg.hr/crovallex/>]. (Viz též MIKE-LIĆ PRERADOVIĆ 2008.)

- CURCIO (1999):** CURCIO, M. L.: *Kontrastives Valenzwörterbuch der gesprochenen Sprache Italienisch-Deutsch*. Mannheim: IDS.
- ČERMÁK (1991):** ČERMÁK, F.: Podstata valence z hlediska lexikologického. In: *Walencja czasownika a problemy leksykografii dwujęzycznej*. D. Rytel-Kuc (ed.). Wrocław – Warszawa – Kraków: Ossolineum, 15–40.
- ČERMÁK – ROSEN (2012):** ČERMÁK, F. – ROSEN, A.: The case of InterCorp, a multilingual parallel corpus. *International Journal of Corpus Linguistics* Vol. 17, No. 3, 411–427.
- ČERMÁKOVÁ (2009):** ČERMÁKOVÁ, A.: *Valence českých substantiv*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny.
- ČERNELIČ KOZLEVČAR (1979):** ČERNELIČ KOZLEVČAR, I.: O glagolih premikanja zlasti glede na glagol iti in stavčne vzorce. *Jezik in slovstvo* 25, 45–47.
- ČESKÝ NÁRODNÍ KORPUS (ČNK):** Praha: Ústav Českého národního korpusu FF UK. On-line: [<http://www.korpus.cz>].
- ČILAŠ MIKULIĆ ET AL. (2011):** ČILAŠ MIKULIĆ, M. ET AL.: *Hrvatski za početnike 1: vježbenica i gramatički pregled hrvatskoga kao drugog i stranog jezika*. 3. promijenjeno izd. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada.
- ČILAŠ MIKULIĆ ET AL. (2012):** ČILAŠ MIKULIĆ, M. ET AL.: *Razgovarajte s nama! B1–B2: vježbenica, gramatika i fonetika hrvatskog jezika za niži srednji stupanj*. 3. izd. Zagreb: FF press [i. e.] Filozofski fakultet.
- ČILAŠ MIKULIĆ ET AL. (2013):** ČILAŠ MIKULIĆ, M. ET AL.: *Razgovarajte s nama! A2–B1: vježbenica, gramatika i fonetika hrvatskog jezika za više početnike*. 2. izd. Zagreb: FF press [i. e.] Filozofski fakultet.
- DALRYMPLE (2001):** DALRYMPLE, M.: *Lexical-Functional Grammar. Syntax and Semantics*. Vol. 34. New York: Academic Press.
- DĄMBSKA-PROKOP (2000):** DĄMBSKA-PROKOP, U.: *Mała encyklopedia przeladonawstwa*. Częstochowa: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Języków Obcych i Ekonomii EDUCATOR.
- DANEŠ (1971a):** DANEŠ, F.: Větné členy obligatorní, potenciální a fakultativní. In: *Miscellanea lingvistica*. M. Komárek (ed.). Ostrava: Profil, 131–138.
- DANEŠ (1971b):** DANEŠ, F.: Pokus o strukturní analýzu slovesných významů. *Slovo a slovesnost* 32, 193–207.
- DANEŠ (1985):** DANEŠ, F.: *Věta a text. Studie ze syntaxe spisovné češtiny*. Praha: Academia.

- DANEŠ – HLAVSA (1978):** DANEŠ, F. – HLAVSA, Z.: Hierarchizace sémantické struktury věty. In: *Československé přenášky pro VIII. Mezinárodní sjezd slavistů v Záhřebu. Lingvistika*. Praha: Academia, 67–77.
- DANEŠ – HLAVSA (1981):** DANEŠ, F. – HLAVSA, Z.: *Větné vzorce v češtině*. Praha: Academia.
- DANEŠ – HLAVSA (1987):** DANEŠ, F. – HLAVSA, Z.: *Větné vzorce v češtině*. 2., opr. vydání. Praha: Academia.
- DANEŠ ET AL. (1973):** DANEŠ, F. – HLAVSA, Z. – KOŘENSKÝ, J.: *Práce o sémantické struktuře věty*. Praha: Academia.
- DANEŠ ET AL. (1975):** DANEŠ, F. ET AL.: Teoretické základy synchronní mluvnice spisovné češtiny. *Slovo a slovesnost* 36, 18–46.
- DANET (1743):** DANET, P. – KOLA, F.: *Nowy wielki dykcjonarz Jmci x. Daneta*. Warszawa: Drukarnia Pijarów.
- DANIELEWICZOWA (2002):** DANIELEWICZOWA, M.: *Wiedza i niewiedza. Studium polskich czasowników epistemicznych*. Warszawa: Katedra Lingwistyki Formalnej.
- DANIELEWICZOWA (2010):** DANIELEWICZOWA, M.: Schematy zdaniowe – podstawowe kwestie metodologiczne. *Poradnik Językowy*, Nr. 3, 5–27.
- DASYPODIUS (1643):** DASYPODIUS, P.: *Dasypodius Catholicus. Hoc est, Dictionarium Latino-Germanico-Polonicum, Germanico-Latinum Et Polono-Latino-Germanicum*. Gdańsk: Andrea Hunefeldij.
- DĘBSKI (1982):** DĘBSKI, A.: Semantyczna walencja czasownika w aspekcie konfrontatywnym. *Biuletyn Polskiego Towarzystwa Językoznawczego* 39, 79–90.
- DIDAKOWSKI – GEYKEN (2013):** DIDAKOWSKI, J. – GEYKEN, A.: From DWDS corpora to a German Word Profile – methodological problems and solutions. In: *Network Strategies, Access Structures and Automatic Extraction of Lexicographical Information*. OPAL – Online publizierte Arbeiten zur Linguistik X/2012. Mannheim: Institut für Deutsche Sprache, 43–52.
- DIRVEN – VERSPOOR (1998):** DIRVEN, R. – VERSPOOR, M.: *Cognitive Exploration of Language and Linguistics*. Amsterdam – Philadelphia: John Benjamins.
- DLUGOSZ-KURCZABOWA (2008):** DLUGOSZ-KURCZABOWA, K.: *Wielki słownik etymologiczno-historyczny języka polskiego*. Warszawa: PWN.
- DOKULIL (1949):** DOKULIL, M.: Slovenský příspěvek k sémantice a syntaxi slovesa. *Slovo a slovesnost* 11, 68–78.

- DOLNÍK (1981):** DOLNÍK, J.: Kontextová sémantická vlastnosť slovesa. *Ja-zykovedný časopis* 32, č. 1, 25–32.
- DOLNÍK (2003):** DOLNÍK, J.: *Lexikológia*. Bratislava: Filozofická fakulta Univerzity Komenského.
- DOROSZEWSKI (1958–1969):** DOROSZEWSKI, W. (ed.): *Słownik języka polskiego*. Warszawa: Wiedza Powszechna, PWN.
- DUBISZ (2003):** DUBISZ, S. (ed.): *Uniwersalny słownik języka polskiego*. Warszawa: PWN.
- DULAR (1982):** DULAR, J.: *Priglagolska vezava v slovenskem knjižnem jeziku (20. stoletja)*. Doktorska disertacija. Ljubljana: Filozofska fakulteta UL.
- DUNAJ (1996):** DUNAJ, B. (ed.): *Słownik współczesnego języka polskiego*. Warszawa: Wilga.
- DYVIK ET AL. (2009):** DYVIK, H. – MEURER, P. – ROSÉN, V. – DE SMEDT, K.: Linguistically Motivated Parallel Parsebanks. In: *Proceedings of the Eighth International Workshop on Treebanks and Linguistic Theories*. M. Passarotti et al. (eds.). Milano: EDUCatt, 71–82.
- EISENBERG (1989):** EISENBERG, P.: *Grundriss der deutschen Grammatik*. Stuttgart: Metzler.
- ELEKTRONICZNY SŁOWNIK JĘZYKA POLSKIEGO XVII I XVIII WIEKU.** P. Gruszczyński (ed.). On-line: [<http://sxvii.pl>].
- ENGEL – SCHUMACHER (1976, 1978):** ENGEL, U. – SCHUMACHER, H.: *Kleines Valenzlexikon deutscher Verben*. Tübingen. (Forschungsberichte des Instituts für deutsche Sprache 31).
- ENGEL ET AL. (1999):** ENGEL, U. ET AL.: *Deutsch-polnische kontrastive Grammatik*. I–II. Heidelberg: Julius Groos Verlag – Warszawa: PWN (2000).
- ENGEL ET AL. (2012):** ENGEL, U. ET AL.: *Deutsch-polnische kontrastive Grammatik*. IV. Hildesheim – Zürich – New York: Georg Olms Verlag.
- ERBEN (1980):** ERBEN, J.: *Deutsche Grammatik. Ein Abriss*. München: Fink.
- EROMS (1981):** EROMS, H.-W.: *Valenz, Kasus und Präpositionen*. Heidelberg: Winter.
- E-VALBU: DAS ELEKTRONISCHE VALENZWÖRTERBUCH DEUTSCHER VERBEN.** On-line: [<http://hypermedia.ids-mannheim.de/evalbu/index.html>].
- EVANS (2004):** EVANS, V.: *The Structure of Time*. Amsterdam – Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- EVANS (2007):** EVANS, V.: *Leksykon językoznawstwa kognitywnego*. Kraków: Universitas.

- FÁBREGAS ET AL. (2012):** FÁBREGAS, A. – MARÍN, R. – McNALLY, L.: From psych verbs to nouns. In: *Telicity, Change, and State: A Cross-Categorical View of Event Structure*. V. Demonte – L. McNally (eds.). Oxford: Oxford University Press, 162–184.
- FIDAPLUS:** *Korpus slovenskega jezika FidaPLUS*. On-line: [<http://www.fidaplus.net/>].
- FILIPOVIĆ (1993):** FILIPOVIĆ, R. (ed.): *Kontrastivna analiza engleskog i hrvatskog jezika IV – Teorija valentnosti i rječnik valentnosti hrvatskih glagola*. Zagreb: Zavod za lingvistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.
- FILLMORE (1968):** FILLMORE, CH. J.: The Case for Case. In: *Universals in Linguistic Theory*. E. Bach – R. T. Harms (eds.). New York: Holt, Rinehart and Winston, 1–88.
- FILLMORE (1971):** FILLMORE, CH. J.: Some problems for case grammar. In: *Monograph Series on Languages and Linguistics*, No. 24. R. J. O'Brien – S. J. Washington (eds.). Washington: D.C. Georgetown University Press, 35–56.
- FILLMORE (1977):** FILLMORE, CH. J.: The Case of Case Reopened. In: *Syntax and Semantics*, vol. 8. P. Cole – J. M. Sadock (eds.). New York – San Francisco – London: Academic press, Harcourt Brace Jovanovich, 59–81.
- FILLMORE (2003):** FILLMORE, CH. J.: *Form and Meaning in Language*, Vol. 1. *Paper on Semantic Roles*. Stanford: Stanford University Press.
- FILLMORE – LANGENDOEN (1971):** FILLMORE, CH. J. – LANGENDOEN, D. T.: *Studies in Linguistic Semantics*. New York.
- FILLMORE ET AL. (1988):** FILLMORE, C. – KAY, P. – O'CONNOR, C.: Regularity and Idiomaticity in Grammatical Constructions: The Case of *let alone*. *Language* 64, 3, 501–538.
- FIRTH (1957):** FIRTH, J. R.: *Papers in linguistics, 1934–1951*. Oxford: Oxford University Press.
- GAWELKO (2012):** GAWELKO, M.: Przyimki polskie a tendencja analityczna języków indoeuropejskich. *Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej* 47, 7–38.
- GOŁĄB (1967):** GOŁĄB, Z.: Próba klasyfikacji syntaktycznej czasowników polskich (na zasadzie konotacji). *Biuletyn Polskiego Towarzystwa Językoznawczego* XXV, 3–42.

- GOLDBERG (1995):** GOLDBERG, A. E.: *Constructions: A Construction Grammar Approach to Argument Structure*. Chicago: University of Chicago Press.
- GOLDBERG (2006):** GOLDBERG, A. E.: *Constructions at work. The nature of generalization in language*. Oxford: Oxford University Press.
- GREŃ (1991):** GREŃ, Z.: Konstrukcje z się w opisie walencyjnym czasownika. In: *Walencja czasownika a problemy leksykografii dwujęzycznej*. D. Rytel-Kuc (red.). Wrocław – Warszawa – Kraków: Ossolineum, 125–136.
- GREŃ (1994):** GREŃ, Z.: *Semantyka i składnia czasowników oznaczających akty mowy w języku polskim i czeskim*. Warszawa: SOW.
- GREŃ – RYTEL-KUC (1991):** GREŃ, Z. – RYTEL-KUC, D.: Wykorzystanie przekładów literackich w pracy nad dwujęzycznym słownikiem walencyjnym. In: *Problemy teoretyczno-metodologiczne badań konfrontatywnych języków słowiańskich*. H. Běličová – G. Nieszczimienko – Z. Rudnik-Karwatowa (red.). Warszawa: Instytut Słowianoznawstwa PAN, 69–78.
- GREPL – KARLÍK (1983):** GREPL, M. – KARLÍK, P. (1983): *Gramatické prostředky hierarchizace sémantické struktury věty*. Brno: Univerzita J. E. Purkyně.
- GREPL – KARLÍK (1986):** GREPL, M. – KARLÍK, P.: *Skladba spisovné češtiny*. Praha: SPN.
- GREPL – KARLÍK (1998):** GREPL, M. – KARLÍK, P.: *Skladba češtiny*. Olomouc: Votobia.
- GRGIĆ ET AL. (2013):** GRGIĆ, A. – GULEŠIĆ MACHATA, M. – NAZALEVIĆ ČUČEVIĆ, I.: *Hrvatski B1: Opisni okvir referentne razine B1 = Croatian B1: Descriptive framework of reference level B1*. Zagreb: FF Press.
- GRZEGORCZYKOWA (1996):** GRZEGORCZYKOWA, R.: Reguły deagentywizacji w polszczyźnie. In: *Język a jego użycie. Sbornik k životnímu jubileu profesora Oldřicha Uličného*. Praha: FF UK, 58–65.
- GRZEGORCZYKOWA (1998):** GRZEGORCZYKOWA, R.: *Wykłady z polskiej składni*. Warszawa: PWN.
- GRZEGORCZYKOWA (2002):** GRZEGORCZYKOWA, R.: *Wprowadzenie do semantyki językoznawczej*. 3. wyd. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- GWJP (1998):** *Gramatyka współczesnego języka polskiego. Morfologia*. Pod red. R. Grzegorzycowej, R. Laskowskiego, H. Wróbla. Wyd. 2, zmienione.

- HAJNICZ (2011):** HAJNICZ, E.: *Automatyczne tworzenie semantycznych słowników walencyjnych*. Warszawa: EXIT.
- HAJNICZ – WOLIŃSKI (2009):** HAJNICZ, E. – WOLIŃSKI, M.: How valence information influences parsing Polish with *Świgr*. In: *Recent Advances in Intelligent Information Systems*. Red. M. A. Kłopotek, A. Przepiórkowski, S. T. Wierchoń, K. Trojanowski. Challenging Problems in Science: Computer Science. Warszawa: Akademicka Oficyna Wydawnicza Exit, 193–206.
- HAM (2002):** HAM, S.: *Školska gramatika hrvatskoga jezika*. Zagreb: Školska knjiga.
- HAVRÁNEK ET AL. (2011):** HAVRÁNEK, B. ET AL. (eds.): *Slovník spisovného jazyka českého*. Praha: Ústav pro jazyk český. On-line: [<http://ssjc.ujc.cas.cz>]
- HEJWOWSKI (2009):** HEJWOWSKI, K.: *Kognitywno-komunikacyjna teoria przekładu*. Warszawa: PWN.
- HELBIG (1965):** HELBIG, G.: Der Begriff der Valenz als Mittel der strukturellen Sprachbeschreibung und des Fremdsprachenunterrichts. *Deutsch als Fremdsprache* 1, 10–23.
- HELBIG (1976):** HELBIG, G.: Valenz, Semantik und Satzmodelle. *Deutsch als Fremdsprache* 13, 99–106.
- HELBIG (1992):** HELBIG, G.: *Probleme der Valenz- und Kasus-theorie*. Tübingen: Niemeyer.
- HELBIG – SCHENKEL (1969, 1983):** HELBIG, G. – SCHENKEL, W.: *Wörterbuch zur Valenz und Distribution deutscher Verben*. Leipzig: VEB Bibliographisches Institut Leipzig.
- HERBST (2007):** HERBST, T.: Valency complements or valency patterns? In: *Valency: Theoretical, Descriptive and Cognitive Issues*. T. Herbst – K. Götz-Votteler (eds.). Berlin: Walter de Gruyter, 15–35.
- HERINGER (1973):** HERINGER, H. J.: *Theorie der deutschen Syntax*. München: Hueber.
- HLADKÁ ET AL. (2013):** HLADKÁ, B. – HOLUB, M. – KRÍŽ, V.: Feature engineering in the NLI Shared Task 2013: Charles University submission report. In: *Proceedings of the Eighth Workshop on Innovative Use of NLP for Building Educational Applications*. Atlanta, Georgia, USA: Association for Computational Linguistics, 232–241.
- HLAVÁČKOVÁ (2008):** HLAVÁČKOVÁ, D.: *Databáze slovesných valenčních rámců VerbaLex*. Disertační práce. Brno: Masarykova univerzita, Filozofická fakulta.

- HLAVÁČKOVÁ – HORÁK (2006):** HLAVÁČKOVÁ, D. – HORÁK, A.: Verbalex – new comprehensive lexicon of verb valencies for Czech. In: *Computer Treatment of Slavic and East European Languages*. Bratislava: Slovenský národný korpus, 107–115.
- HLAVSA (1991):** HLAVSA, Z.: Některé problémy valenčního popisu slovesa. In: *Walencja czasownika a problemy leksykografii dwujęzycznej*. D. Ryteł-Kuc (red.). Wrocław – Warszawa – Kraków: Ossolineum, 7–14.
- HORECKÝ (2000):** HORECKÝ, J.: (rec.) Nižníková, J. – Sokolová, M. a kol.: Valenčný slovník slovenských slovies. Acta Facultatis Philosophicae Universitatis Prešoviensis. Prešov, Filozofická fakulta v Prešove – Slovacontact 1998. 272 s. *Jazykovedný časopis* 51, 43–45.
- HRBÁČEK (1995–96):** HRBÁČEK, J.: Několik poznámek o syntaktickém vztahu závislosti. *Český jazyk a literatura* 46, 5–13.
- HRBÁČEK (1997):** HRBÁČEK, J.: K problematice syntaktických vztahů a jejich terminologie. *Naše řeč* 80, 169–177.
- HRVATSKA JEZIČNA RIZNICA (CROATIAN LANGUAGE REPOSITORY).** On-line: [<http://riznica.ihjj.hr/index.en.html>].
- HRWAC 2.0:** On-line: [<http://nl.ijs.si/noske/wacs.cgi/first?corpname=hrwac&reload=1>].
- CHOJAK (2015):** CHOJAK, J.: Krótka wypowiedź o podpowiedzi. In: *Odkrywanie słowa – historia i współczesność*. U. Sokólska (ed.). Białystok: Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku, 49–64.
- CHOMSKY (1986):** CHOMSKY, N.: *Knowledge of language: its nature, origin and use*. New York: Praeger.
- ISJP (2000):** BAŃKO, M. ET AL. (eds.): *Inny słownik języka polskiego*. I–II. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- IVANOVÁ (2006):** IVANOVÁ, M.: *Valencia statických slovies*. Prešov: FF PU.
- IVANOVÁ (2007–2008):** IVANOVÁ, M.: Valenčný slovník slovenských slovies. *Češtinář. Zpravodaj Katedry českého jazyka a literatury Univerzity Hradec Králové XVIII*, 175–177.
- IVANOVÁ ET AL. (2013):** IVANOVÁ, M. – SOKOLOVÁ, M. – KYSELOVÁ, M.: Teoreticko-metodologické otázky spracovania valencie slovenských slovies. *Slovenská reč* 78, 7–31.
- IVANOVÁ ET AL. (2014):** IVANOVÁ, M. – SOKOLOVÁ, M. – KYSELOVÁ, M. – PEROVSKÁ, V.: *Valenčný slovník slovenských slovies na korpusovom základe*. Prešov: Filozofická fakulta PU v Prešove.

- JABŁOŃSKA (2013):** JABŁOŃSKA, M.: Nowe przyimkowe konstrukcje analityczne w języku polskim. In: *Ruch w języku – język w ruchu*. M. Maciołek – K. Liszczyk-Kubina (eds.). Katowice: Wydawnictwo Gnome, 49–59.
- JANDA (2004):** JANDA, L.: Kognitivní lingvistika. In: *Čítanka textů z kognitivní lingvistiky I*. L. Saicová Římalová (ed.). Praha: FF UK, 9–58.
- JAROŠOVÁ – BUZÁSSYOVÁ (2011):** JAROŠOVÁ, A. – BUZÁSSYOVÁ, K. (red.): *Slovník súčasného slovenského jazyka. H – L. 2. zv.* Bratislava: Veda.
- JELÍNEK (2014):** JELÍNEK, T.: Improvements to dependency parsing using automatic simplification of data. *Proceedings of the Ninth International Conference on Language Resources and Evaluation (LREC'14)*. N. Calzolari et al. (eds.). Reykjavík: European Language Resources Association (ELRA), 73–77.
- JESPERSEN (1965):** JESPERSEN, O.: *A Modern English Grammar on Historical Principles, Part VI, Morphology*. London: George Allen and Unwin Ltd.
- JIRÁSEK (2011):** JIRÁSEK, K.: Využití paralelního korpusu InterCorp k získávání ekvivalentů pro chorvatsko-český slovník. In: *Korpusová lingvistika Praha 2011: 1 – InterCorp*. F. Čermák (ed.). Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 45–55.
- JOFFE – SCHRYVER (2004):** JOFFE, D. – DE SCHRYVER, G.: TshwaneLex A State-of-the-Art Dictionary Compilation Program. In: *Proceedings of the 11th EURALEX International Congress*. Lorient: Université de Bretagne-Sud, 99–104.
- JOHNSON (1987):** JOHNSON, M.: *The Body in the Mind*. Chicago – London: The University of Chicago Press.
- KACZMARSKA (2001):** KACZMARSKA, E.: Badanie struktury walencyjnej czeskich i polskich predykatów posiadających pozycję Experiencera. *Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej* 37, 177–187.
- KACZMARSKA – ROSEN (2013):** KACZMARSKA, E. – ROSEN, A.: Między znaczeniem leksykalnym a walencją – próba opracowania metody ekstrakcji ekwiwalentów na podstawie korpusu równoległego. *Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej* 48, 103–121.
- KACZMARSKA – ROSEN (2014a):** KACZMARSKA, E. – ROSEN, A.: Praktyczny przewodnik po korpusie równoległym InterCorp. In: *Praktyczny przewodnik po korpusach języków słowiańskich*. M. Hebal-Jeziarska (ed.). Warszawa: Wydział Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego, 207–231.

- KACZMARSKA – ROSEN (2014b):** KACZMARSKA, E. – ROSEN, A.: Czego nie można wyrazić w języku polskim, czyli o leksykalnych w nim brakach. *Polonica* 34, 53–66.
- KAČALA ET AL. (2003):** KAČALA, J. – PISARČÍKOVÁ, M. – POVAŽAJ, M. (red.): *Krátky slovník slovenského jazyka*. 4. dopl. a upr. vyd. Bratislava: Veda.
- KARLÍK (2000a):** KARLÍK, P.: Hypotéza modifikované valenční teorie. *Slovo a slovesnost* 61, 170–189.
- KARLÍK (2000b):** KARLÍK, P.: Od Tesnière k ...? In: *Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. Řada jazykovědná A* 48, 31–39.
- KARŁOWICZ – KRYŃSKI – NIEDŹWIEDZKI (1900–1927):** KARŁOWICZ, J. – KRYŃSKI, A. A. – NIEDŹWIEDZKI, W.: *Słownik języka polskiego* [Słownik warszawski – SWar]. Warszawa: E. Lubowski i S-ki.
- KAROLAK ET AL. (1980):** KAROLAK, S. ET AL.: *Semantyczno-syntaktyczny słownik słowiańskich czasowników odmiennych*. Katowice: Uniwersytet Śląski.
- KAROLAK (1984):** KAROLAK, S.: Składnia wyrażen predykatywnych. In: *Gramatyka współczesnego języka polskiego. Składnia*. Z. Topolińska (red.). Warszawa: PWN.
- KAROLAK (1999a):** KAROLAK, S.: O pojęciu strukturalnego schematu zdaniowego. In: *Studia lingwistyczne ofiarowane Profesorowi Kazimierzowi Polańskiemu na 70-lecie Jego urodzin*. W. Banyś, L. Bednarczuk, S. Karolak (red.). Katowice: Wydawnictwo UŚ, 129–137.
- KAROLAK (1999b):** KAROLAK, S.: Walencja. In: *Encyklopedia językoznawstwa ogólnego*. K. Polański (red.). Wrocław etc.: Ossolineum, 629–630.
- KAROLAK (2001):** KAROLAK, S.: *Od semantyki do gramatyki. Wybór rozpraw*. Warszawa: Instytut Sławistyki PAN.
- KAROLAK (2002):** KAROLAK, S.: *Podstawowe struktury składniowe języka polskiego*. Warszawa: Instytut Sławistyki PAN.
- KATIČIĆ (2002):** KATIČIĆ, R.: *Sintaksa hrvatskoga književnog jezika*. Treće, poboljšano izdanje. Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti – Nakladni zavod Globus.
- KAWKA (1981):** KAWKA, M.: *Słownik syntaktyczno-semantyczny czasowników polskich* 1. Kraków: Wydawnictwo UJ.
- KETTNEROVÁ (2014):** KETTNEROVÁ, V.: *Lexikálně-sémantické konverze ve valenčním slovníku*. Praha: Karolinum.
- KETTNEROVÁ (IN PREP.):** KETTNEROVÁ, V.: *Povrchověsyntaktická struktura komplexních predikátů*.

- KETTNEROVÁ – LOPATKOVÁ (2009):** KETTNEROVÁ, V. – LOPATKOVÁ, M.: Changes in Valency Structure of Verbs: Grammar vs. Lexicon. In: J. Levická – R. Garabík (eds.): *Slovko 2009, NLP, Corpus Linguistics, Corpus Based Grammar Research*. Bratislava: Slovenská akadémia vied, 198–210.
- KETTNEROVÁ – LOPATKOVÁ (2013a):** KETTNEROVÁ, V. – LOPATKOVÁ, M.: The Representation of Czech Light Verb Constructions in a Valency Lexicon. In: E. Hajičová – K. Gerdes – L. Wanner (eds.): *Proceedings of the Second International Conference on Dependency Linguistics, Depling 2013*. Praha: Matfyzpress, 147–156.
- KETTNEROVÁ – LOPATKOVÁ (2013b):** KETTNEROVÁ, V. – LOPATKOVÁ, M.: Lexikalizované alternace v češtině. *Linguistica Copernicana* 9, No. 1, 31–64.
- KETTNEROVÁ – LOPATKOVÁ (2014):** KETTNEROVÁ, V. – LOPATKOVÁ, M.: Reflexive Verbs in a Valency Lexicon: The Case of Czech Reflexive Morphemes. In: *Proceedings of the 16th EURALEX International Congress: The User in Focus*. Bolzano: Institute for Specialized Communication and Multilingualism, 1007–1023. On-line: [http://ufal.mff.cuni.cz/~lopatkova/2014/docs/14-EURALEX_.pdf].
- KETTNEROVÁ ET AL. (2012):** KETTNEROVÁ, V. – LOPATKOVÁ, M. – BEJČEK, E.: The Syntax-Semantics Interface of Czech Verbs in the Valency Lexicon. In: *Proceedings of the 15th EURALEX International Congress 2012*. Oslo: University of Oslo, 434–443.
- KETTNEROVÁ ET AL. (2014):** KETTNEROVÁ, V. – LOPATKOVÁ, M. – PANEVOVÁ, J.: An Interplay between Valency Information and Reflexivity. *The Prague Bulletin of Mathematical Linguistics* 102, 105–126.
- KIKLEWICZ – KORYTKOWSKA (2010):** KIKLEWICZ, A. – KORYTKOWSKA, M. (red.): *Podstawowe struktury zdaniowe współczesnych języków słowiańskich: białoruski, bułgarski, polski*. Olsztyn: CBEW.
- KIKLEWICZ – KORYTKOWSKA (2012):** KIKLEWICZ, A. – KORYTKOWSKA, M.: Экспликативный синтаксис как информационная база лексикографического описания глаголов (на материале польского и русского языков). *Acta Linguistica Petropolitana* VIII, 3, 279–297.
- KIKLEWICZ – KORYTKOWSKA (2013a):** KIKLEWICZ, A. – KORYTKOWSKA, M.: Modelowanie płaszczyzny syntaktycznej a segmentacja hasła słownikowego (na przykładzie języków słowiańskich). *Biuletyn Polskiego Towarzystwa Językoznawczego* LXVIII, 49–68.

- KIKLEWICZ – KORYTKOWSKA (2013b):** KIKLEWICZ, A. – KORYTKOWSKA, M.: Моделирование синтаксической структуры как основа сегментации словарной статьи. In: *Konfrontacje składniowe. Nowe fakty, nowe idee*. J. Lubocha-Kruglik, M. Borek (red.). Katowice: Wydawnictwo UŚ, 159–170.
- KILGARRIFF ET AL. (2014):** KILGARRIFF, A. ET AL.: The Sketch Engine: ten years on. *Lexicography* 1, 1, 7–36.
- KLEIBER (2003):** KLEIBER, G.: *Semantyka prototypu. Kategorie i znaczenie leksykalne*. Kraków: Universitas.
- KNAPIUSZ (1643–1644):** KNAPIUSZ, G.: *Thesaurus Polono-Latino-Græcus seu Promptuarium linguæ Latinae et Græcæ In tres tomos divisium...* Ed. 2., Kraków: Oficyna Franciszka Cezarego.
- KOLÁŘOVÁ (2010):** KOLÁŘOVÁ, V.: *Valence deverbativních substantiv v češtině (na materiálu substantiv s dativní valencí)*. Praha: Karolinum.
- KOLLER (1995):** KOLLER, W.: The Concept of Equivalence and the Object of Translation Studies. *Target* 7, 2, 191–222.
- KOPCZYŃSKI 1813 [1781]:** KOPCZYŃSKI, O.: *Grammatyka dla szkół narodowych na klasę III*. Warszawa: Drukarnia Księży Pijarów.
- KOPEČNÝ (1958, 1973):** KOPEČNÝ, F.: *Základy české skladby*. Praha: SPN.
- KOR CHAHINE ET AL. (2013):** KOR CHAHINE, I. ET AL.: *Current Studies in Slavic Linguistics*. Mouton: John Benjamins Publishing Company.
- KORYTKOWSKA (1992):** KORYTKOWSKA, M.: *Gramatyka konfrontatywna bułgarsko-polska*. Tom V, cz. 1. *Typy pozycji predykatowo-argumentowych*. Warszawa: Slawistyczny Ośrodek Wydawniczy.
- KORYTKOWSKA – KIKLEWICZ (2013):** KORYTKOWSKA, M. – KIKLEWICZ, A.: O modelu składni semantycznej w perspektywie opisu leksykograficznego czasowników (na materiale języka bułgarskiego i polskiego). In: *70 Years Bulgarian Academic Lexicography*. L. Krumova-Cvetkova et al. (red.). Sofia: Akad. Izdat. „Prof. Marin Drinov”, 124–132.
- KORYTKOWSKA – MALDŻIEWA (2002):** KORYTKOWSKA, M. – MALDŻIEWA, W.: *Od zdania złożonego do zdania pojedynczego (nominalizacja argumentu propozycjonalnego w języku polskim i bułgarskim)*. Toruń: Wydawnictwo UMK.
- KOVÁČOVÁ (2005):** KOVÁČOVÁ, K. (= MARKOVÁ, K.): *Konverziivnost jako systémový vztah*. Nepubl. doktorská disertace. Praha: Univerzita Karlova, Filozofická fakulta.

- KOZARZEWSKA (1990):** KOZARZEWSKA, E.: *Czasowniki mówienia we współczesnym języku polskim. Studium semantyczno-składniowe*. Warszawa: Wydawnictwo UW.
- KŘEN ET AL. (2014):** KŘEN, M. ET AL.: *Korpus SYN, verze 3 z 27. 1. 2014*. Praha: Ústav Českého národního korpusu FF UK. On-line: [http://www.korpus.cz].
- KUBICKA (2013):** KUBICKA, E.: (rec.) Danuta Rytel-Schwarz, Alina Jurasz, Lesław Cirko, Ulrich Engel, Deutsch-polnische kontrastive Grammatik, Bd. 4. *Linguistica Copernicana* 1, Nr. 9, 307–315.
- KUČANDA (1998):** KUČANDA, D.: Is Dative Subject a Viable Syntactic Notion? *Suvremena lingvistika* Vol. 45–46, No. 1–2, 3–16.
- KUČANDA (2002–2003):** KUČANDA, D.: Non-canonical Case Marking of Subjects in some West-Germanic Languages and Croatian. *SRAZ XLVII–XLVIII*, 197–214.
- KUNST GNAMUŠ (1981):** KUNST GNAMUŠ, O.: *Pomenska sestava povedi*. Ljubljana: PF UL.
- KVĚTOŇ (2006):** KVĚTOŇ, P.: *Rule-based Morphological Disambiguation. (Towards a Combination of Linguistic and Stochastic Methods)*. Disertační práce. Praha: MFF UK.
- KYSELOVÁ (2012):** KYSELOVÁ, M.: Sémantický a syntaktický status posesívneho datívu v štruktúrach s procesnými slovesami s významom atmosférického diania v slovenčine. *Jazykovedný časopis* 63, 131–152.
- KYSELOVÁ – IVANOVÁ (2013):** KYSELOVÁ, M. – IVANOVÁ, M.: *Sloveso vo svetle kognitívnej gramatiky*. Prešov: Filozofická fakulta PU v Prešove.
- LAKOFF (1987):** LAKOFF, G.: *Women, Fire and Dangerous Things*. Chicago – London: The University of Chicago Press.
- LAKOFF – JOHNSON (1980):** LAKOFF, G. – JOHNSON, M.: *Metaphors We Live by*. Chicago – London: The University of Chicago Press.
- LANGACKER (1987):** LANGACKER, R. W.: *Foundations of Cognitive Grammar I*. Stanford: Stanford University Press.
- LANGACKER (2002):** LANGACKER, R. W.: *Concept, Image, and Symbol*. 2. vyd. Berlin – New York: Mouton de Gruyter.
- LEVIN (1993):** LEVIN, B.: *English Verb Classes and Alternations: A Preliminary Investigation*. Chicago – London: The University of Chicago Press.
- LEVIN – RAPPAPORT HOVAV (1998):** LEVIN, B. – RAPPAPORT HOVAV, M.: Building verb meanings. In: *The Projection of Arguments: Lexical and*

- Compositional Factors*. M. Butt – W. Geudar (eds.). Stanford, CA: CSLI, 97–134.
- LEVIN – RAPPAPORT HOVAV (2005)**: LEVIN, B. – RAPPAPORT HOVAV, M.: *Argument Realization*. Cambridge: Cambridge University Press.
- LEWANDOWSKA-TOMASZCZYK (1984)**: LEWANDOWSKA-TOMASZCZYK, B.: *Conceptual Analysis, Linguistic Meaning, and Verbal Interaction*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.
- LEWANDOWSKA-TOMASZCZYK (2013)**: LEWANDOWSKA-TOMASZCZYK, B.: Komunikacja i konstruowanie znaczeń w przekładzie. Referát přednesený na konferenci „Zblíženia: językoznawstwo – translatoryka – literaturoznawstwo“. Konin, Polsko, 13.–14. 11. 2013.
- LINDE (1807–1814)**: LINDE, S. B.: *Słownik języka polskiego*. Warszawa: S. B. Linde.
- LOPATKOVÁ – PANEVOVÁ (2008)**: LOPATKOVÁ, M. – PANEVOVÁ, J.: Recent development of the theory of valency in the light of Prague Dependency Treebank. In: *Insight into Slovak and Czech Corpus Linguistics*. M. Šimková (ed.). Bratislava: Veda, 83–92.
- LOPATKOVÁ ET AL. (2002)**: LOPATKOVÁ, M. ET AL.: *Tektogramaticky anotovaný valenční slovník českých sloves*. ÚFAL/CKL Technická zpráva TR-2002-15. Praha: Matematicko-fyzikální fakulta.
- LOPATKOVÁ ET AL. (2006)**: LOPATKOVÁ, M. ET AL.: *Valency Lexicon of Czech Verbs VALLEX 2.0*. ÚFAL Technical Report TR-2006-34.
- LOPATKOVÁ ET AL. (2008)**: LOPATKOVÁ, M. – ŽABOKRTSKÝ, Z. – KETTNEROVÁ, V. – SKWARSKA, K. – BEJČEK, E. – HRSTKOVÁ, K. – NOVÁ, M. – TICHÝ, M.: *Valenční slovník českých sloves*. Praha: Karolinum.
- LOPATKOVÁ ET AL. (2014a)**: LOPATKOVÁ, M. ET AL.: *Vallex 2.6. Valency lexicon of Czech Verbs*. On-line: [<http://ufal.mff.cuni.cz/vallex/2.6/doc/publications.html>].
- LOPATKOVÁ ET AL. (2014b)**: LOPATKOVÁ, M. ET AL.: *VALLEX 2.6.2 – Valency Lexicon of Czech Verbs*. Praha: Ústav formální a aplikované lingvistiky, Matematicko-fyzikální fakulta Univerzity Karlovy. On-line: [<http://ufal.mff.cuni.cz/legacy/vallex/2.6.2/doc/home.html>].
- LOPATKOVÁ ET AL. (2014c)**: LOPATKOVÁ, M. ET AL.: *VALLEX 2.6.3 – Valency Lexicon of Czech Verbs*. Praha: Ústav formální a aplikované lingvistiky, Matematicko-fyzikální fakulta Univerzity Karlovy. On-line: [<http://ufal.mff.cuni.cz/legacy/vallex/2.6.3/doc/home.html>].
- LOTKO (1992)**: LOTKO, E.: *Zrádná slova v polštině a češtině. (Lexikologický pohled a slovník)*. Olomouc: Votobia.

- MACZYŃSKI (1564):** MACZYŃSKI, J.: *Lexicon Latino-Polonicum ex Optimis linguae scriptoribus conncinnatum*. Królewiec: Typographus Ioannes Daubmannus.
- MACHÁČKOVÁ (1979):** MACHÁČKOVÁ, E.: *Analytické konstrukce typu sloveso + abstraktní substantivum (Analytické vyjadřování predikátů)*. Praha: Ústav pro jazyk český ČSAV.
- MACHÁČKOVÁ (1983):** MACHÁČKOVÁ, E.: Analytické predikáty. Substantivní názvy dějů a statických situací ve spojení s funkčními slovesy. *Jazykovědné aktuality* 10, 122–176.
- MACHEK (1957):** MACHEK, V.: *Etymologický slovník jazyka českého*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny.
- MČ 2 (1986):** *Mluvnice češtiny 2. Tvarosloví*. Praha: Československá akademie věd – Ústav pro jazyk český.
- MČ 3 (1987):** *Mluvnice češtiny 3. Skladba*. Praha: Academia.
- MĘDAK (2005, 2011):** MĘDAK, S.: *Praktyczny słownik łączliwości składniowej czasowników polskich*. Kraków: Universitas.
- MEL'ČUK (1988):** MEL'ČUK, I. A.: *A Dependency Syntax. Theory and Practice*. New York: SUNY Series in Linguistic, State University of New York Press.
- MEL'ČUK (1996):** MEL'ČUK, I.: Lexical Functions: A Tool for the Description of Lexical Relations in a Lexicon. In: *Lexical Functions in Lexicography and Natural Language Processing*. L. Wanner (ed.). Amsterdam – Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 37–103.
- MEL'ČUK (2004):** MEL'ČUK, I. A.: Actants in Semantics and Syntax I. Actants in Semantics. *Linguistics* 42, 1, 274–291.
- MEL'ČUK (2006a):** MEL'ČUK, I. A.: Explanatory combinatorial dictionary. In: *Open problems in linguistics and lexicography*. G. Sica (ed.). Monza: Polimetrica, 225–355.
- MEL'ČUK (2006b):** MEL'ČUK, I. A.: *Aspects of the Theory of Morphology*. D. Beck (ed.) Berlin: Mouton de Gruyter.
- MEL'ČUK – ZHOLKOVSKY (1984):** MEL'ČUK, I. – ZHOLKOVSKY, A. K.: *Explanatory Combinatorial Dictionary of Modern Russian. Semantico-Syntactic Studies of Russian Vocabulary*. Vienna: Wiener Slavistischer Almanach Sonderband 14. (Viz též МЕЛЬЧУК – ЖОЛКОВСКИЙ 1984)
- MIKELIĆ PRERADOVIĆ (2008):** MIKELIĆ PRERADOVIĆ, N.: *Pristupi izradi strojnog tezaurusa za hrvatski jezik*. Doctoral dissertation. Zagreb: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Část práce: *Valencijski leksikon*

- hrvatskih glagola* (CROVALLEX 2.0008). Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. On-line: [<http://theta.ffzg.hr/crovallex/>].
- MIKO (1962):** MIKO, F.: *Rod, číslo a pád podstatných mien*. Bratislava: Vydavateľstvo SAV.
- MIKULOVÁ ET AL. (2006):** MIKULOVÁ ET AL.: *Anotace na tektogramatické rovině Pražského závislostního korpusu. Referenční příručka*. Praha: Ústav formální a aplikované lingvistiky MFF UK.
- MILEWSKA (2003a):** MILEWSKA, B.: *Przymyki wtórne we współczesnej polszczyźnie*. Gdańsk: Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego.
- MILEWSKA (2003b):** MILEWSKA, B.: *Słownik polskich przymków wtórnych*. Gdańsk: Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego.
- MOGUŠ ET AL. (1999):** MOGUŠ, M. – BRATANIĆ, M. – TADIĆ, M.: *Hrvatski čestotni rječnik*. Zagreb: Zavod za lingvistiku Filozofskog fakulteta – Školska knjiga.
- MONTAGUE (1972):** MONTAGUE, R.: *Universale Grammatik*. Braunschweig: Vieweg.
- NARODOWY KORPUS JĘZYKA POLSKIEGO (NKJP):** On-line: [<http://nkjp.pl>].
- NĚMEC (1956):** NĚMEC, I.: Kategorie determinovanosti a indeterminovanosti jako základ slovanské kategorie vidu. *Slavica* 25, 496–534.
- NIDA (1995):** NIDA, E. A.: Dynamic Equivalence In Translating. In: *An Encyclopaedia of Translation. Chinese-English / English-Chinese*. Hong Kong: Chinese University of Hong Kong.
- NIVRE – HALL (2005):** NIVRE, J. – HALL, J.: MaltParser: A language-independent system for data-driven dependency parsing. In: *Proceedings of the Fourth Workshop on Treebanks and Linguistic Theories*, 13–95.
- NIŽNÍKOVÁ (2006):** NIŽNÍKOVÁ, J.: *Valenčný slovník slovenských slovies. 2. zväzok (na korpusovom základe)*. Prešov: FF PU.
- NIŽNÍKOVÁ – SOKOLOVÁ (1998):** NIŽNÍKOVÁ, J. – SOKOLOVÁ, M.: *Valenčný slovník slovenských slovies*. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity.
- NOWAKOWSKA-KEMPNA (1992):** NOWAKOWSKA-KEMPNA, I.: Podstawy metodologiczne semantyki współczesnej. *Język a kultura*. T. 8, Wrocław.
- OCH – NEY (2003):** OCH, F. J. – NEY, H.: A Systematic Comparison of Various Statistical Alignment Models. *Computational Linguistics* 29, 1, 19–51.
- OLIVA (2001):** OLIVA, K. ML.: Reflexe reflexivity reflexiv (A reflexion on a reflexivity of reflexives). *Slovo a slovesnost* 62, 3, 200–207.

- OLIVA ET AL. (1994):** OLIVA, K. ET AL.: *Polsko-český slovník*. Praha: Academia.
- ONDREJOVIČ (1989):** ONDREJOVIČ, S.: *Medzi slovesom a vetou: Problémy slovesnej konverzie*. Bratislava: Veda.
- ORAIĆ (2008):** ORAIĆ, I.: Kako razvrstati glagole s elementom *se* u valencijskome rječniku hrvatskih glagola? *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovje* 34, 269–283.
- ORAIĆ RABUŠIĆ (2013):** ORAIĆ RABUŠIĆ, I.: *Struktura povratnih glagola i konstrukcije s elementom se u hrvatskome jeziku*. Zagreb: Filozofski fakultet. Nepubl. disertační práce.
- ORDEGA (1991):** ORDEGA, G.: Problem aspektu w leksykografii. In: *Walencja czasownika a problemy leksykografii dwujęzycznej*. D. Rytel-Kuc (red.). Wrocław – Warszawa – Kraków: Ossolineum, 117–124.
- OREŠNIK (1994):** OREŠNIK, J.: *Slovenski glagolski vid in univerzalna slovnica*. Ljubljana: SAZU.
- ORLOVSKÝ (1965):** ORLOVSKÝ, J.: *Slovenská syntax*. 2. vyd. Bratislava: OZOT.
- OVSJANNIKOVA (2013):** OVSJANNIKOVA, M.: Encoding and semantic properties of stimulus in Russian: verbs of anger and beyond. *Russian Linguistics* 37, 1, 2013.
- OZIL (1990):** OZIL, S.: *Valenzwörterbuch deutsch-türkisch*. Hamburg: Arbeitsbereich Deutsch als Fremdsprache.
- PADÓ – LAPATA (2009):** PADÓ, S. – LAPATA, M.: Cross-lingual annotation projection for semantic roles. *Journal of Artificial Intelligence Research* 36, 307–340.
- PÁLEŠ (1990):** PÁLEŠ, E.: Sémantické roly slovenských sloví. *Jazykovedný časopis* 41, 1. Diskusie, 30–48.
- PANEVOVÁ (1974–75):** PANEVOVÁ, J.: On Verbal Frames in Functional Generative Description. Part I, *Prague Bulletin of Mathematical Linguistics* 22, 3–40. Part II, *Prague Bulletin of Mathematical Linguistics* 23, 17–52.
- PANEVOVÁ (1980):** PANEVOVÁ, J.: *Formy a funkce ve stavbě české věty*. Praha: Academia.
- PANEVOVÁ (1994):** PANEVOVÁ, J.: Valency Frames and the Meaning of the Sentence. In: *The Prague School of Structural and Functional Linguistics*. P. A. Luelsdorff (ed.). Amsterdam – Philadelphia: John Benjamin Publishing Company, 223–243.

- PANEVOVÁ (1999):** PANEVOVÁ, J.: Česká reciproční zájmena a slovesná valence. *Slovo a slovesnost* 60, 4, 269–275.
- PANEVOVÁ (2002):** PANEVOVÁ, J.: Valence. In: *Encyklopedický slovník češtiny*. P. Karlík a kol. (eds.). Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 517–518.
- PANEVOVÁ (2003a):** PANEVOVÁ, J.: O jednom typu kauzativní konstrukce v češtině. In: *Études linguistiques romano-slaves offertes a Stanislaw Karolak*. Wiesław Banyś – Leszek Bednarczuk – Kazimierz Polański (eds.). Kraków: Oficyna Wydawnicza Edukacja, 379–385.
- PANEVOVÁ (2003b):** PANEVOVÁ, J.: Some Issues of Syntax and Semantics of Verbal Modifications. In: *Proceedings MTT 2003, First International Conference on Meaning-Text Theory*. Paris: Ecole Normale Supérieure, June 16–18, 2003, 139–146.
- PANEVOVÁ (2004):** PANEVOVÁ, J.: Všeobecné aktanty očima Pražského závislostního korpusu. In: *Korpus jako zdroj dat o češtině*. P. Karlík (ed.). Brno: Masarykova univerzita, 41–46.
- PANEVOVÁ (2005):** PANEVOVÁ, J.: Sloveso: centrum věty; valence: centrální pojem syntaxe. In: *Aktuálne otázky súčasnej syntaxe*. M. Šimková (ed.). Bratislava: Veda, 73–77.
- PANEVOVÁ (2007a):** PANEVOVÁ, J.: Gradation of adjectives and valency. In: *Gramatika a korpus / Grammar & Corpora 2005*. F. Štícha – J. Šimandl (eds.). Praha: ÚJČ AV ČR, 197–204.
- PANEVOVÁ (2007b):** PANEVOVÁ, J.: Znovu o reciprocitě. *Slovo a slovesnost* 68, 91–100.
- PANEVOVÁ (2013):** PANEVOVÁ, J.: Slovníková informace a její použití v gramatice (na příkladu českého slovesa). *Južnoslovenski filolog* LXIX, 75–90.
- PANEVOVÁ – KLIMONOW (1984):** PANEVOVÁ, J. – KLIMONOW, G.: Заметки о валентности отглагольных существительных. In: *The Prague Bulletin of Mathematical Linguistics* 41, 15–25.
- PANEVOVÁ ET AL. (2014):** PANEVOVÁ, J. ET AL.: *Mluvnice současné češtiny 2. Syntax na základě anotovaného korpusu*. Praha: Karolinum.
- PANZER (2001):** PANZER, B.: *Valenzwörterbuch kroatischer und serbischer Verben*. Frankfurt am Main: Lang.
- PAPIERZ (2013):** PAPIERZ, M.: *Podstawowe struktury składniowe wspólnego języka słowackiego*. Kraków: Lexis.

- PARTEE (1971):** PARTEE, H. B.: On the Requirement that Transformations preserve Meaning. In: *Studies in Linguistic Semantics*. Ch. Fillmore – D. T. Langendoen (eds.). New York: Holt, Rinehart and Winston, 1–21.
- PATEJUK – PRZEPIÓRKOWSKI (2012):** PATEJUK, A. – PRZEPIÓRKOWSKI, A.: Towards an LFG parser for Polish. An exercise in parasitic grammar development. In: *Proceedings of the 8th International Conference on Language Resources and Evaluation (LREC-2012)*, ELRA. Istanbul, 3849–3852.
- PAULINY (1943):** PAULINY, E.: *Štruktúra slovenského slovesa. Štúdiá lexikálno-syntaktická*. Bratislava: Slovenská akadémia vied a umení.
- PDT-VALLEX (2010):** On-line: [<http://lindat.mff.cuni.cz/services/PDT-Vallex/>].
- PESETSKY (1995):** PESETSKY, D.: *Zero Syntax – Experiences and Cascades*. Cambridge, Mass: MIT Press.
- PETKEVIČ (2006):** PETKEVIČ, V.: Reliable Morphological Disambiguation of Czech: Rule-Based Approach is Necessary. In: *Insight into the Slovak and Czech Corpus Linguistics*. M. Šimková (ed.). Bratislava: Veda, 26–44.
- PEŻIK (2012):** PEŻIK, P.: Wyszukiwarka PELCRA dla danych NKJP. In: *Narodowy Korpus Języka Polskiego*. A. Przepiórkowski et al. (eds.). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- PIASECKI (2007):** PIASECKI, M.: Polish tagger TaKIPI: Rule based construction and optimisation. *Task Quarterly* 11, 1–2, 151–167.
- PLEINES (1981):** PLEINES, J. (ed.): *Beiträge zum Stand der Kasustheorie*. Tübingen: Narr Verlag.
- PODOBOVÁ (2013):** PODOBOVÁ, M.: Dynamické a statické vyjádření „lokalce“ v češtině a v ruštině. *Nová čeština doma a ve světě* 1–2, 94–109.
- PODOBOVÁ (IN PREP.):** PODOBOVÁ, M.: Posesivní rezultativní konstrukce v češtině a způsob jejich vyjádření v ruštině. Praha: nepubl. disertace FF UK.
- POLAŃSKI (1967):** POLAŃSKI, K.: *Składnia zdania złożonego w języku górnołużyckim*. Wrocław: Ossolineum.
- POLAŃSKI ET AL. (1980–1992):** POLAŃSKI, K. ET AL.: *Słownik syntaktyczno-generatywny czasowników polskich*. I–IV. Wrocław etc.: Ossolineum. V. Kraków: IJP PAN.
- POLDAUF (1959):** POLDAUF, I.: Děj v infinitivu. *Slovo a slovesnost* 20, 46–56.
- POLLARD – SAG (1994):** POLLARD, C. – SAG, I.: *Head-Driven Phrase Structure Grammar*. Chicago: University of Chicago Press.
- POSTGRSQL (2015):** On-line [<http://www.postgresql.org/>].

- PRAGUE DEPENDENCY TREEBANK (PDT):** On-line: [<https://ufal.mff.cuni.cz/pdt3.0>].
- PRZEPIÓRKOWSKI (1999):** PRZEPIÓRKOWSKI, A.: *Case Assignment and the Complement-Adjunct Dichotomy: Non-Configurational Constraint-Based Approach*. Tübingen: Universität Tübingen.
- PRZEPIÓRKOWSKI (2009):** PRZEPIÓRKOWSKI, A.: Towards the automatic acquisition of a valence dictionary for Polish. In: *Aspects of Natural Language Processing*. M. Marciniak – A. Mykowiecka (eds.). Berlin: Springer, 191–210.
- PRZEPIÓRKOWSKI (2015):** PRZEPIÓRKOWSKI, A.: Towards a linguistically-oriented textual entailment test-suite for Polish based on the semantic syntax approach. *Cognitive Studies / Études cognitive* 15, 2015, 177–191.
- PRZEPIÓRKOWSKI ET AL. (2012):** PRZEPIÓRKOWSKI, A. – BAŃKO, M. – GÓRSKI, R. L. – LEWANDOWSKA-TOMASZCZYK, B. (eds.): *Narodowy Korpus Języka Polskiego*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- PRZEPIÓRKOWSKI ET AL. (2014a):** PRZEPIÓRKOWSKI, A. – HAJNICZ, E. – PATEJUK, A. – WOLIŃSKI, M.: Extended phraseological information in a valence dictionary for NLP applications. In: *Proceedings of the Workshop on Lexical and Grammatical Resources for Language Processing (LG-LP 2014)*. Dublin, 83–91.
- PRZEPIÓRKOWSKI ET AL. (2014b):** PRZEPIÓRKOWSKI, A. – HAJNICZ, E. – PATEJUK, A. – WOLIŃSKI, M. – SKWARSKI, F. – ŚWIDZIŃSKI, M.: Walenty: Towards a comprehensive valence dictionary of Polish. In: *Proceedings of the 9th International Conference on Language Resources and Evaluation (LREC 2014)*. Reykjavík: ELRA, 2785–2792.
- PRZEPIÓRKOWSKI ET AL. (2014c):** PRZEPIÓRKOWSKI, A. – SKWARSKI, F. – HAJNICZ, E. – PATEJUK, A. – ŚWIDZIŃSKI, M. – WOLIŃSKI, M.: Modelowanie własności składniowych czasowników w nowym słowniku walencyjnym języka polskiego. *Polonica* 33, 159–178.
- QUIRK ET AL. (1993):** QUIRK, R. ET AL.: *A University Grammar of English*. 27. wyd. Hong Kong.
- RADIMSKÝ (2010):** RADIMSKÝ, J.: *Verbo-nominální predikát s kategoriálním slovesem*. České Budějovice: Editio Universitatis Bohemiae Meridionalis.
- RAGUŽ (2010):** RAGUŽ, D.: *Gramatika hrvatskoga jezika*. Zagreb: vlastito izdanje.
- REID (1975):** REID, T.: *Rozważania o władzach poznawczych człowieka*. Warszawa: PWN.

- REJZEK (2002):** REJZEK, J.: *Český etymologický slovník*. Praha: LEDA.
- RESSEL (1979):** RESSEL, G.: *Syntaktische Struktur und semantische Eigenschaften russischer Sätze. Generativ-semantische und modelltheoretische Untersuchungen des Russischen*. München: Fink.
- ROSEN (2014):** ROSEN, A.: A 3D Taxonomy of Word Classes at Work. In: *Complex Visibles Out There. Proceedings of the Olomouc Linguistics Colloquium 2014: Language Use and Linguistic Structure*. L. Veselovská – M. Janebová (eds.). Olomouc: Univerzita Palackého.
- ROSEN ET AL. (2014):** ROSEN, A. – KACZMARSKA, E. – ŠKODOVÁ, S.: Zdrobnie-
nia jako element kultury i pułapka glottodydaktyczna – czeskie i polskie deminutiva w ujęciu konfrontatywnym na podstawie badań korpusowych. In: *Glottodydaktyka wobec Wielokulturowości*. Warszawa: Wydział Polonistyki UW, 51–63.
- RUŽIČKA (1968):** RUŽIČKA, J.: Valencia slovies a intencia slovesného deja. *Jazykovedný časopis* 19, 50–56.
- RVHG (1993):** Rječnik valentnosti hrvatskih glagola. In: *Contrastive Analysis of English and Croatian, Volume IV: The Valence Theory and The Valency Dictionary of Croatian Verbs*. Ed. Rudolf Filipović. Zagreb: Institute of Linguistics, Faculty of Philosophy, University of Zagreb.
- RYTEL (1989):** RYTEL, D.: Wybrane problemy opisu walencyjnego języka. *Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej* 26, 237–247.
- RYTEL-KUC (1991):** RYTEL-KUC, D.: *Walencja czasownika a problemy leksykografii dwujęzycznej*. Wrocław etc.: Ossolineum.
- RYTEL-KUC (1991a):** RYTEL-KUC, D.: Projekt czesko-polskiego słownika walencyjnego czasowników. Założenia opisu semantycznego. In: *Walencja czasownika a problemy leksykografii dwujęzycznej*. D. Rytel-Kuc (ed.). Wrocław – Warszawa – Kraków: Ossolineum, 67–75.
- RYTEL-KUC – ROMANOWSKA (1991):** RYTEL-KUC, D. – ROMANOWSKA, I.: Wybrane zagadnienia opisu syntaktycznego czasowników w czesko-polskim słowniku walencyjnym. In: *Walencja czasownika a problemy leksykografii dwujęzycznej*. D. Rytel-Kuc (ed.). Wrocław – Warszawa – Kraków: Ossolineum, 77–84.
- RYTEL-KUC ET AL. (1993):** RYTEL-KUC, D. ET AL.: Koncepcja czesko-polskiego słownika walencyjnego czasowników. *Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej* 31, 175–192.
- SAICOVÁ ŘÍMALOVÁ (2009):** SAICOVÁ ŘÍMALOVÁ, L.: Představová schéma-
ta a popis jazyka (Schéma cesty v češtině). *Jazykovědné aktuality* 46, 12–20.

- SAICOVÁ ŘÍMALOVÁ (2010):** SAICOVÁ ŘÍMALOVÁ, L.: *Vybraná slovesa pohybu v češtině. Studie z kognitivní lingvistiky*. Praha: Karolinum.
- SALONI (1975):** SALONI, Z.: *W sprawie się. Język Polski LV*, 25–34.
- SALONI (1976):** SALONI, Z.: *Cechy składniowe polskiego czasownika*. Wrocław etc.: Zakład Narodowy imienia Ossolińskich, Wydawnictwo PAN.
- SALONI – ŚWIDZIŃSKI (1998):** SALONI, Z. – ŚWIDZIŃSKI, M.: *Składnia współczesnego języka polskiego*. Wydanie czwarte, zmienione. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- SAMARDŽIJA (1986):** SAMARDŽIJA, M.: *Valentnost glagola u suvremenom hrvatskom književnom jeziku*. Doctoral dissertation. Zagreb: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
- SGALL (1967):** SGALL, P.: *Generativní popis jazyka a česká deklinace*. Praha: Československá akademie věd.
- SGALL ET AL. (1986a):** SGALL, P. ET AL.: *Úvod do syntaxe a sémantiky (Některé nové směry v teoretické lingvistice)*. Praha: Academia.
- SGALL ET AL. (1986b):** SGALL, P. – HAJIČOVÁ, E. – PANEVOVÁ, J.: *The Meaning of the Sentence in its Semantic and Pragmatic Aspects*. Dordrecht: Reidel.
- SGALL (1998):** SGALL, P.: *Teorie valence a její formální zpracování. Slovo a slovesnost* 59, 1, 15–29.
- SHAROFF ET AL. (2013):** SHAROFF, S. – RAPP, R. – ZWEIGENBAUM, P. – FUNG, P. (eds.): *Building and Using Comparable Corpora*. Berlin – Heidelberg: Springer-Verlag.
- SCHENKEL (1971):** SCHENKEL, W.: *Die Valenz im adnominalen Raum*. In: *Beiträge zur Valenztheorie*. Halle (Saale).
- SCHREIBER – SOMMERFELDT (1996):** SCHREIBER, H. – SOMMERFELDT, K.-E.: *Wörterbuch der Valenz etymologisch verwandter Wörter: Verben, Adjektive, Substantive*. Berlin: De Gruyter.
- SCHUCH VON (1990):** SCHUCH, G. VON: *Einführung in die Sprachwissenschaft*. München: Ars Una.
- SCHUMACHER (1986):** SCHUMACHER, H. (Hrsg.): *Verben in Feldern. Valenzwörterbuch zur Syntax und Semantik deutscher Verben*. (= Schriften des Instituts für Deutsche Sprache 1). Berlin – New York.
- SIATKOWSKI – BASAJ (2002):** SIATKOWSKI, J. – BASAJ, M.: *Słownik czesko-polski*. Warszawa: Wiedza Powszechna.
- SILIĆ – PRANJKOVIĆ (2005):** SILIĆ, J. – PRANJKOVIĆ, I.: *Gramatika hrvatskoga jezika: za gimnazije i visoka učilišta*. Zagreb: Školska knjiga

- SKOUMALOVÁ (2001):** SKOUMALOVÁ, H.: *Czech syntactic lexicon*. PhD thesis. Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav teoretické a počítačnej lingvistiky.
- SKOUMALOVÁ (2002):** SKOUMALOVÁ, H.: Verb frames extracted from dictionaries. *The Prague Bulletin of Mathematical Linguistics* 77, 19–62.
- SKOUMALOVÁ (2008):** SKOUMALOVÁ, H.: Extracting dictionaries from parallel corpora. In: *Proceedings of The Third Baltic Conference on Human Language Technologies*. Kaunas: Vytautas Magnus University, 297–301.
- SLOVAR SLOVENSKEGA KNJIŽNEGA JEZIKA (SSKJ I–V, 1970, 1975, 1979, 1985, 1991).** Ljubljana: DZS.
- SLOVENSÝ NÁRODNÝ KORPUS (SNK).** Korpusová verzia prim-5.0-public-all. Bratislava: Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra SAV. On-line: [<http://korpus.juls.savba.sk>].
- SLOVENSÝ NÁRODNÝ KORPUS (SNK).** Korpusová verzia prim-6.0-public-all. Bratislava: Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra SAV. On-line: [<http://korpus.juls.savba.sk>].
- SŁOWNIK JĘZYKA POLSKIEGO PWN.** On-line: [<http://sjp.pwn.pl/>].
- SŁOWNIK POLSZCZYNY XVI WIEKU.** On-line: [<http://www.spxvi.edu.pl/>].
- SŁOWNIK STAROPOLSKI (1953–2002):** URBAŃCZYK, S. (ed.): *Słownik staropolski*. Warszawa: PAN.
- SOKOLOVÁ (1992):** SOKOLOVÁ, M.: Sémantika slovesa a genus verbi. In: *Jazykovedný časopis* 43, 1992, 2, 99–115.
- SOKOLOVÁ (1993):** SOKOLOVÁ, M.: *Sémantika slovesa a slovesný rod*. Bratislava: Veda.
- SOKOLOVÁ (1995):** SOKOLOVÁ, M.: *Kapitolky zo slovenskej morfológie*. Prešov: Slovacontact.
- SOKOLOVÁ (1998):** SOKOLOVÁ, M.: Sémantická klasifikácia slovíes. In: *Valenčný slovník slovenských slovíes*. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity – Slovacontact, 8–21.
- SOKOLOVÁ – ŽIGO (2014):** SOKOLOVÁ, M. – ŽIGO, P.: *Verbálne kategórie aspektu a tempus v slovenčine*. Bratislava: Veda.
- SOMMERFELDT (1993):** SOMMERFELDT, K.-E.: Probleme bei der Wortklassifikation des Deutschen. In: *Wortarten und Satztypen des Deutschen und Russischen*. W. Mühlner – K.-E. Sommerfeldt (Hrsg.). Frankfurt/Main: Lang, 1–12.
- SVOZILOVÁ ET AL. (1997):** SVOZILOVÁ, N. ET AL.: *Slovesa pro praxi. Valenční slovník nejčastějších českých sloves*. Praha: Academia.

- ŠWIDZIŃSKI (1992):** ŠWIDZIŃSKI, M.: *Gramatyka formalna języka polskiego*. Warszawa: Wydawnictwa UW.
- ŠWIDZIŃSKI (1994):** ŠWIDZIŃSKI, M.: *Syntactic Dictionary of Polish Verbs*. Uniwersytet Warszawski – Universiteit van Amsterdam.
- ŠWIDZIŃSKI (1996):** ŠWIDZIŃSKI, M.: *Własności składniowe wypowiedników polskich*. Warszawa: Elipsa.
- ŠWIDZIŃSKI (1998):** ŠWIDZIŃSKI, M.: *Syntactic dictionary of Polish verbs*. Version 3a. Manuskrypt.
- ŠWIDZIŃSKI – WOLIŃSKI (2009):** ŠWIDZIŃSKI, M. – WOLIŃSKI, M.: A new formal definition of Polish nominal phrases. In: *Aspects of Natural Language Processing*. Red. M. Marciniak – A. Mykowiecka, tom 5070 serii Lecture Notes in Computer Science, Springer-Verlag, 143–162.
- SZYMCZAK (1981):** SZYMCZAK, M. (ed.): *Słownik języka polskiego*. Warszawa: PWN.
- ŠARAVANJA (2011):** ŠARAVANJA, L.: Argumentna struktura psiholoških glagola u hrvatskom jeziku. *Suvremena lingvistika* 72, 24–257.
- ŠINDLEROVÁ (RUKOPIS):** ŠINDLEROVÁ, J.: Dynamic (DIR) versus Static (LOC) Expression of Location. Kapitola disertační práce.
- ŠINDLEROVÁ – BOJAR (2009):** ŠINDLEROVÁ, J. – BOJAR, O.: Towards English-Czech parallel valency lexicon via treebank examples. In: *Proceedings of 8th Treebanks and Linguistic Theories Workshop*. Milano, 185–195.
- ŠINDLEROVÁ – BOJAR (2010):** ŠINDLEROVÁ, J. – BOJAR, O.: Building a bilingual ValLex using treebank token alignment: First observations. In: *Proceedings of the Seventh International Language Resources and Evaluation (LREC'10)*. Valletta: ELRA, 304–309.
- ŠINDLEROVÁ ET AL. (2014):** ŠINDLEROVÁ, J. – VESELOVSKÁ, K. – HAJIČ, J. jr.: Tracing sentiments: Syntactic and semantic features in a subjectivity lexicon. In: *Proceedings of the 16th EURALEX International Congress*. A. Abel et al. (eds.). Bolzano: EURAC research, 405–414.
- ŠMILAUER (1947):** ŠMILAUER, V.: *Novočeská skladba*. Praha: Ing. Mikuta.
- ŠMILAUER (1955):** ŠMILAUER, V.: *Učebnice větného rozboru*. Praha: FF UK.
- ŠMILAUER (1966):** ŠMILAUER, V.: *Novočeská skladba*. 2. vydání. Praha: SPN.
- ŠOJAT (2008):** ŠOJAT, K.: *Sintaktički i semantički opis glagolskih valencija u hrvatskom*. Doctoral dissertation. Zagreb: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
- ŠTĚPÁNEK (2006):** ŠTĚPÁNEK, J.: *Závislostní zachycení větné struktury v anotovaném syntaktickém korpusu (nástroje pro zajištění konsistence dat)*. Nepubl. disertace. Praha: Univerzita Karlova.

- TALMY (1985):** TALMY, L.: Lexicalization patterns: semantic structure in lexical forms. In: *Language Typology and Syntactic Description 3: Grammatical Categories and the Lexicon*. T. Shopen (ed.). Cambridge: Cambridge University Press, 57–149.
- TAYLOR (1995):** TAYLOR, J. R.: *Linguistic Categorization*. 2. vyd. Oxford – New York: Oxford University Press.
- TESNIÈRE (1934):** TESNIÈRE, L.: Comment construire une syntaxe. *Bulletin de la Faculté des Lettres de Strasburg*, 12, No. 7, 219–229.
- TESNIÈRE (1953):** TESNIÈRE, L.: *Esquisse d'une syntaxe structurale*. Paris: Librairie C. Klincksieck.
- TESNIÈRE (1959):** TESNIÈRE, L.: *Éléments de syntaxe structurale*. Paris: Klincksieck.
- TESNIÈRE (1966):** TESNIÈRE, L.: *Éléments de syntaxe structurale*, Livre B – *Structure de la phrase simple*. Paris.
- TESNIÈRE (1976):** TESNIÈRE, L.: *Éléments de syntaxe structurale*. Deuxième édition revue et corrigée. Paris: Librairie C. Klincksieck.
- TESNIÈRE (1988):** TESNIÈRE, L.: *Osnovy strukturnogo sintaksisa*. Pevod s francuzskogo. Moskva: Progress.
- TEUBERT (2001):** TEUBERT, W.: Corpus linguistics and lexicography. *International Journal of Corpus Linguistics* 6, 125–153.
- TEŽAK – BABIĆ (2004):** TEŽAK, S. – BABIĆ, S.: *Gramatika hrvatskoga jezika. Priručnik za osnovno jezično obrazovanje*. Zagreb: Školska knjiga.
- TIBENSKÁ (2012):** TIBENSKÁ, E.: *Sémantická štruktúra slovenskej vety*. Trnava: Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave.
- TOPOLIŃSKA ET AL. (1984):** TOPOLIŃSKA, Z. ET AL.: *Gramatyka współczesnego języka polskiego. Składnia*. Warszawa: PWN.
- TOPORIŠIČ (1982):** TOPORIŠIČ, J.: *Nova slovenska skladnja*. Ljubljana: DZS.
- TOPORIŠIČ (2000):** TOPORIŠIČ, J.: *Slovenska slovnica*. Četrta prenovljena in razširjena izdaja. Maribor: Obzorja.
- TROTZ (1764):** TROTZ, M. A.: *Nowy dykcjonarz, to jest Mownik polsko-niemiecko-francuski*. Lipsk: Johann Friedrich Gleditsch.
- TSHWANEDJE SOFTWARE:** *Dictionaries, Terminology, Corpus, Websites*. (2015). On-line: [<http://tshwanedje.com/>].
- ULIČNÝ (2000):** ULIČNÝ, O.: *Instrumentál v struktuře české věty*. Praha: Karolinum.
- ULIČNÝ (2013):** ULIČNÝ, O.: K metodologii zpracování syntaxe věty v moderní mluvnici češtiny. In: *Studie k moderní mluvnici češtiny*. Vol. 7. O. Uličný (ed.). Olomouc: UP, 13–19.

- URBAŃCZYK-ADACH (2011):** URBAŃCZYK-ADACH, N.: *Wariantywność walencji czeskiego czasownika*. Warszawa: Slawistyczny Ośrodek Wydawniczy.
- UREŠOVÁ (2011a):** UREŠOVÁ, Z.: *Valence sloves v Pražském závislostním korpusu*. Praha: Ústav formální a aplikované lingvistiky.
- UREŠOVÁ (2011b):** UREŠOVÁ, Z.: *Valenční slovník Pražského závislostního korpusu PDT-Vallex*. Praha: Ústav formální a aplikované lingvistiky.
- UREŠOVÁ – PAJAS (2009):** UREŠOVÁ, Z. – PAJAS, P.: Diatheses in the Czech Valency Lexicon PDT-Vallex. In: J. Levická – R. Garabík (eds.): *Slovak 2009, NLP, Corpus Linguistics, Corpus Based Grammar Research*. Bratislava: Slovenská akadémia vied, 358–376.
- VALBU (2004):** SCHUMACHER ET AL.: *VALBU – Valenzwörterbuch deutscher Verben*. Tübingen: Gunter Narr Verlag.
- VAN VALIN (1999):** VAN VALIN, R. D.: Generalized Semantic Roles and the Syntax-Semantics Interface. In: *Empirical Issues in Formal Syntax and Semantics*. Vol. II. F. Corblin – C. Dobrovie-Sorin – J.-M. Marandin (eds.). The Hague: Thesus, 373–389.
- VÁŇKOVÁ ET AL. (2005):** VÁŇKOVÁ, I. ET AL.: *Co na srdci, to na jazyku. Kapitoly z kognitivní lingvistiky*. Praha: Karolinum.
- VDE (2004):** HERBST, T. ET AL.: *A Valency Dictionary of English: A Corpus-Based Analysis of the Complementation Patterns of English Verbs, Nouns and Adjectives*. Berlin – New York: Mouton de Gruyter.
- VENDLER (1972):** VENDLER, Z.: *Res cogitans. An Essays in Rational Psychology*. Michigan: Ithaca.
- VERNEROVÁ – LOPATKOVÁ (2013):** VERNEROVÁ, A. – LOPATKOVÁ, M.: Towards Automatic Detection of Applicable Diatheses. In: *ITAT 2013 Proceedings, CEUR Workshop Proceedings* Vol. 1003, 10–17. On-line: [<http://ceur-ws.org/Vol-1003/>]
- VIDOVIČ MUHA (1984):** VIDOVIČ MUHA, A.: Nova slovenska skladnja J. Toporišiča. *Slavistična revija* 32, 2, 142–155.
- VIDOVIČ MUHA (1985):** VIDOVIČ MUHA, A.: Primeri tvorbenih vzorcev glagola. *XXI. seminar slovenskega jezika, literature in kulture*. Ljubljana: FF UL, 47–61.
- VIDOVIČ MUHA (1988):** VIDOVIČ MUHA, A.: *Slovensko skladenjsko besedotvorje ob primerih zloženek*. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete in Partizanska knjiga.

- VIDOVIČ MUHA (1998):** VIDOVIČ MUHA, A.: Pomenski preplet glagolov *ime-ti* in *biti* – njuna jezikovnosistemska stilistika. *Slavistična revija* 46, 4, 293–323.
- VIDOVIČ MUHA (2000):** VIDOVIČ MUHA, A.: *Slovensko leksikalno pomenoslovje. Govorica slovarja*. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.
- VOTRUBEC (2006):** VOTRUBEC, J.: Morphological tagging based on averaged perceptron. In: *WDS'06 Proceedings of Contributed Papers*. Praha: Matfyzpress, Univerzita Karlova v Praze, 191–195.
- WALENTY (2014):** Polish Valence Dictionary (Walenty). On-line: [<http://zil.ipipan.waw.pl/Walenty>].
- WEISS (2011):** WEISS, D.: MTT meets Construction Grammar: the Treatment of Argument Structure. In: I. Boguslavsky – L. Wanner (eds.): *Proceedings of the 5th International Conference on Meaning-Text Theory*. Barcelona, 295–305.
- WELKE (2011):** WELKE, K.: *Valenzgrammatik des Deutschen: eine Einführung*. Berlin – New York: Walter de Gruyter.
- WIELKI SŁOWNIK JĘZYKA POLSKIEGO:** On-line: [<http://www.wsjp.pl>].
- WIEMER (1999):** WIEMER, B.: The Light and the Heavy Form of the Polish reflexive Pronoun and their Role in Diathesis. In: *Beiträge der Europäischen Slavistischen Linguistik (Polyslav)*. Hrsg. K. Böttger – M. Giger – B. Wiemer. München: Verlag Otto Sagner, 300–313.
- WIEMER (2007):** WIEMER, B.: Reciprocal and reflexive constructions in Polish. In: *Reciprocal Constructions*. II. Edited by Vladimir P. Nedjalkov. Amsterdam – Philadelphia, John Benjamins Publishing Company, 513–559.
- WIERZBICKA (1972):** WIERZBICKA, A.: *Semantic Primitives*. Frankfurt: Athenäum.
- WIERZBICKA (1987):** WIERZBICKA, A.: *English Speech Act Verbs. A Semantic Dictionary*. Sydney: Academic Press.
- WIERZBICKA (1996):** WIERZBICKA, A.: *Semantics. Primes and Universals*. Oxford: Oxford University Press.
- WIERZBICKA (1998):** WIERZBICKA, A.: Think – a Universal Concept and a Conceptual Primitive. In: *In the World of Signs. Essays in Honour of Professor Jerzy Pelc*. J. J. Jadacki – W. Strawiński (red.). Poznań: Rodopi.
- WIERZBICKA (2006, 2010):** WIERZBICKA, A.: *Semantyka. Jednostki elementarne i uniwersalne*. Lublin: Wyd. UMCS.

- WIERZBICKA (1991):** WIERZBICKA, E.: *Synonimia składniowa konstrukcji przyczynowo-skutkowych we współczesnej polszczyźnie*. Warszawa: Wydawnictwo UW.
- WILCZEWSKA (1966):** WILCZEWSKA, K.: *Czasowniki zwrotne we współczesnej polszczyźnie*. Toruń: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- WITTGENSTEIN (1972):** WITTGENSTEIN, L.: *Dociekania filozoficzne*. Warszawa: PWN.
- WITTGENSTEIN (1993):** WITTGENSTEIN, L.: *Tractatus logico-philosophicus*. Praha: OIKOYMENH.
- WITTGENSTEIN (2007):** WITTGENSTEIN, L.: *Tractatus logico-philosophicus*. Praha: OIKOYMENH.
- WÓJCICKA (2011):** WÓJCICKA, A.: Komu i dlaczego podpowiadamy? W sprawie wieloznaczności zdań z czasownikiem [ktoś] podpowiada / podpowiedział [komuś], że_. In: *Nowe zjawiska w tekście, języku i komunikacji III. Kontekst a komunikacja*. Olsztyn: Centrum Badań Europy Wschodniej UWM, 83–93.
- WÓJCICKA (2013):** WÓJCICKA, A.: Analiza semantyczna czasownika [ktoś] podpowiedział [komuś], że p. *Linguistica Copernicana* 1, 9, 115–130.
- WÓJCIK (1979):** WÓJCIK, T.: *Z zagadnień teorii przyimka*. Kielce: Wyższa Szkoła Pedagogiczna.
- WOLIŃSKI (2004):** WOLIŃSKI, M.: *Komputerowa weryfikacja gramatyki Świdzińskiego*. Rozprawa doktorska. Warszawa: Instytut Podstaw Informatyki, Polska Akademia Nauk.
- YAROWSKY – NGAI (2001):** YAROWSKY, D. – NGAI, G.: Inducing multilingual POS taggers and NP bracketers via robust projection across aligned corpora. In: *NAACL '01: Second meeting of the North American Chapter of the Association for Computational Linguistics on Language technologies 2001*. Morristown, NJ, USA: Association for Computational Linguistics, 1–8.
- ZARON (1980):** ZARON, Z.: *Ze studiów nad semantyką czasownika*. Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich.
- ZARON (2009):** ZARON, Z.: Właściwości semantyczne orzeczeń. Preparacje składniowe. In: ZARON, Z.: *Problemy składni funkcjonalnej*. Warszawa: Bel-Studio, 52–88.
- ZATORSKA (2013):** ZATORSKA, A.: *Polskie i słoweńskie predykatory kauzatywne z parafrazą przymiotnikową*. Łódź: Wydawnictwo UŁ.
- ZDANOWICZ (1861):** ZDANOWICZ, A. ET AL.: *Słownik języka polskiego* [Słownik wileński – SWił]. Wilno: Maurycy Olgelbrand.

- ZIOMEK (1990):** ZIOMEK, J.: *Retoryka opisowa*. Wrocław: Ossolineum.
- ŽABOKRTSKÝ (2005):** ŽABOKRTSKÝ, Z.: *Valency Lexicon of Czech Verbs*. PhD thesis. Praha: Ústav formální a aplikované lingvistiky.
- ŽABOKRTSKÝ – LOPATKOVÁ (2007):** ŽABOKRTSKÝ, Z. – M. LOPATKOVÁ: Valency Information in VALLEX 2.0: Logical Structure of the Lexicon. *The Prague Bulletin of Mathematical Linguistics* 87, 41–60.
- ŽELE (2008):** ŽELE, A.: *Vezljivostni slovar slovenskih glagolov*. Ljubljana: ZRC, ZRC SAZU.
- АНДЕРШ (1987):** АНДЕРШ, И. Ф.: *Типология простых дееслівних речень у чеській мові в зіставленні з українською*. Київ: Наукова думка.
- АПРЕСЯН (1974):** АПРЕСЯН, Ю. Д.: *Лексическая семантика. Синонимические средства языка*. Москва: Наука.
- АПРЕСЯН (1986):** АПРЕСЯН, Ю. Д.: Интегральное описание языка и толковый словарь. *Вопросы языкознания*, № 2, 57–70.
- АПРЕСЯН (1995):** АПРЕСЯН, Ю. Д.: *Лексическая семантика*. Издание 2-ое, исправленное и дополненное. Москва: Восточная литература РАН.
- АПРЕСЯН (2004):** АПРЕСЯН, Ю. Д.: Словарные статьи надеяться, восхищаться, сердить, сердиться. In: *Новый объяснительный словарь синонимов русского языка*. 2-е издание, исправленное и дополненное. Под общим руководством академика Ю. Д. Апресяна. Авторы: В. Ю. Апресян, Ю. Д. Апресян, О. Ю. Богуславская, Т. В. Крылова, И. Б. Левонтина, Е. В. Урысон и др. Москва: Школа «Языки славянской культуры».
- АПРЕСЯН (2005):** АПРЕСЯН, Ю. Д.: О Московской семантической школе. *Вопросы языкознания*, № 1, 3–30.
- АПРЕСЯН (2010):** АПРЕСЯН, Ю. Д.: Трехуровневая теория управления: лексикографический аспект. In: *Теоретические проблемы русского синтаксиса: взаимодействие грамматики и словаря*. Под ред. Ю. Д. Апресяна. Москва: Языки славянских культур, 281–380.
- АПРЕСЯН (2014):** АПРЕСЯН, Ю. Д.: Статья бежать. In: *Активный словарь русского языка. Тт. 1–2: А–Г*. Отв. ред. акад. Ю. Д. Апресян. Москва: Языки славянских культур.
- АПРЕСЯН ET AL. (2004):** АПРЕСЯН, Ю. Д. – Иомдин, Л. Л. – Санников, А. В. – Сизов, В. Г.: Семантическая разметка в глубоко аннотированном корпусе русского языка. In: *Труды международной конфе-*

- ренции «Корпусная лингвистика – 2004». Санкт-Петербург: Изд-во Санкт-Петербургского университета, 41–54.
- АПРЕСЯН ET AL. (2010)** : АПРЕСЯН, Ю. Д. ET AL.: *Теоретические проблемы русского синтаксиса. Взаимоотношение грамматики и словаря*. Москва: Языки славянских культур.
- АРАШОНКАВА – ЛЕМЦЮГОВА (1991)**: АРАШОНКАВА, Г. У. – ЛЕМЦЮГОВА, В. П.: *Кіраванне ў беларускай і рускай мовах. Слоўнік-даведнік*. Мінск: Вышэйшая школа.
- АС (2014)**: *Активный словарь русского языка. Тт. 1–2: А–Г*. Отв. ред. акад. Ю. Д. Апресян. Москва: Языки славянских культур.
- БАБЕНКО (2002)**: БАБЕНКО, Л. Г. (ред.): *Русские глагольные предложения. Экспериментальный синтаксический словарь*. Москва: Флинта.
- БАБЕНКО ET AL. (2009)**: БАБЕНКО, Л. ET AL.: *Большой толковый словарь русских глаголов*. Москва: АСТ-Пресс Книга.
- ВАЖНИК (2008)**: ВАЖНИК, С.: *Кантрастыўны сінтаксіс польскай і беларускай моў. Семантыка і дыстрыбуцыя дзеяслоўнага прэдыката*. Мінск: Права і эканоміка.
- ВЕЖБИЦКАЯ (1996)**: ВЕЖБИЦКАЯ, А.: *Язык, культура, познание*. Москва: Русские словари.
- ЗАЛИЗНЯК (2006)**: ЗАЛИЗНЯК, А. А.: *Многозначность в языке и способы ее представления*. Москва: Языки славянских культур.
- ИОРДАНСКАЯ (1984)**: ИОРДАНСКАЯ, Л. Н.: *Словарные статьи восхищаться и восторгаться*. In: Мельчук И. А. – Жолковский А. К.: *Толково-комбинаторный словарь современного русского языка*. Vienna: Wiener Slawistischer Almanach XIV.
- КОРУБИН – ВЕЛКОВСКА (1997– 2002)**: КОРУБИН, Б. – ВЕЛКОВСКА, С. (ред.): *Интенцијално-синтаксички речник на македонските глаголи, I–VI*. Скопје: Институт за македонски јазик «Крсте Мисирков».
- ЛАЗУТКИНА (2012)**: ЛАЗУТКИНА, Е. М.: *Словарь грамматической сочетаемости слов русского языка*. Москва: АСТ-Пресс.
- ЛЕЩЕНКО (1988)**: ЛЕЩЕНКО, М. И.: *Виртуальный и актуальный аспекты предложения*. Мінск: Вышэйшая школа.
- ЛОМТЕВ (1976)**: ЛОМТЕВ, Т. П.: *Общее и русское языкознание*. Москва: Высшая школа.
- ЛОМТЕВ (1979)**: ЛОМТЕВ, Т. П.: *Структура предложения в современном русском языке*. Москва: Издательство МГУ.

- МЕЛЬЧУК (1974):** МЕЛЬЧУК, И. А.: *Опыт теории лингвистических моделей смысл ↔ текст*. Москва: Наука.
- МЕЛЬЧУК – ЖОЛКОВСКИЙ (1984):** МЕЛЬЧУК, И. А. – ЖОЛКОВСКИЙ, А. К.: *Толково-комбинаторный словарь современного русского языка*. Vienna: Wiener Slavistischer Almanach XIV. (Viz též MEL'ČUK – ŽHOLKOVSKY 1984)
- МІХНЕВІЧ (1976):** МІХНЕВІЧ, А. Я.: *Праблемы семантика-сінтаксічнага даследавання беларускай мовы*. Мінск: Вышэйшая школа.
- МУРАВЕНКО (1998):** МУРАВЕНКО, Е. В.: О случаях нетривиального соответствия семантических и синтаксических валентностей глагола. In: *Семиотика и информатика*. Выпуск 36. Москва: Русские словари, 71–81.
- НАЦИОНАЛЬНЫЙ КОРПУС РУССКОГО ЯЗЫКА (НКЯ):** On-line: [<https://www.ruscorpora.ru>].
- НОСС (2004):** *Новый объяснительный словарь синонимов русского языка*. 2-е изд., испр. и доп. Под общим руководством академика Ю. Д. Апресяна. Москва: Школа «Языки славянской культуры».
- НОРМАН (2014):** НОРМАН, Б.: Режиссер в отсутствие актеров: об абсолютном употреблении глагола. *Slavia* 83, 2, 167–178.
- ОЖЕГОВ – ШВЕДОВА (1980):** ОЖЕГОВ, С. И. – ШВЕДОВА, Н. Ю.: *Толковый словарь русского языка*. Москва: Азъ.
- ОЖЕГОВ – ШВЕДОВА (1992):** ОЖЕГОВ, С. И. – ШВЕДОВА, Н. Ю.: *Толковый словарь русского языка*. Москва: Азъ. On-line: [<http://ozhegov.info/slovar/>].
- ПАДУЧЕВА (2002):** ПАДУЧЕВА, Е. В.: Диатезы и диатетический сдвиг. *Russian Linguistics* 26, 179–214.
- ПАДУЧЕВА (2004):** ПАДУЧЕВА, Е. В.: *Динамические модели в семантике лексики*. Москва: Языки славянской культуры.
- ПАДУЧЕВА – РОЗИНА (1993):** ПАДУЧЕВА, Е. В. – РОЗИНА, Р. И.: Семантический класс глаголов полного охвата: толкование и лексико-синтаксические свойства. *Вопросы языкознания*, № 6, 5–16.
- РГ (1980):** *Русская грамматика II. (Синтаксис)*. Под ред. Н. Ю. Шведовой. Москва: Наука.
- РОЗЕНТАЛЬ (1986):** РОЗЕНТАЛЬ, Д. Э.: *Управление в русском языке. Словарь-справочник*. Москва: Книга.
- РОМАНСКИ (1959):** РОМАНСКИ, С.: *Речник на съвременния български книжовен език*, III. София: БАН.

- СЕЛИВЕРСТОВА (1982):** СЕЛИВЕРСТОВА, О.: *Семантические типы предикатов*. Москва: Наука.
- СТЕПАНОВА – ХЕЛЬБИГ (1978):** СТЕПАНОВА, М. Д. – ХЕЛЬБИГ, Г.: *Части речи и проблема валентности в современном немецком языке*. Leipzig: Bibliographisches Institut.
- ТОПОРОВ (2004):** ТОПОРОВ, В. Н.: *Исследования по этимологии и семантике. В 4-х тт.* Москва: Языки славянских культур – «Рукописные памятники Древней Руси», 2004–2010. Т. 1. *Теория и некоторые частные ее приложения*. Москва: Языки славянских культур.
- УСПЕНСКИЙ (1977):** УСПЕНСКИЙ, В. А.: К понятию диатезы. In: *Проблемы лингвистической типологии и структуры языка*. В. С. Храковский (ed.). Ленинград: Наука, 65–84.
- УШАКОВ (1935–1940):** УШАКОВ, Д. Н.: *Толковый словарь русского языка*. On-line: [<http://ushakovdictionary.ru/>].
- ХОЛОДОВИЧ ET AL. (1969):** ХОЛОДОВИЧ, А. А. (ред.): *Типология каузативных конструкций: морфологических каузатив*. Ленинград: Наука.
- ХРАКОВСКИЙ (1977):** ХРАКОВСКИЙ, В. С. (ред.): *Проблемы лингвистической типологии и структуры языка*. Ленинград: Наука, 65–84.
- ХРАКОВСКИЙ ET AL. (1983):** ХРАКОВСКИЙ, В. С. ET AL.: *Категории глагола и структура предложения: конструкции с предикативными актантами*. Ленинград: Наука.
- ХРАКОВСКИЙ ET AL. (1985):** ХРАКОВСКИЙ, В. С. ET AL.: *Типология конструкций с предикативными актантами*. Ленинград: Наука.
- ЧОЛАКОВА (1977):** ЧОЛАКОВА, К. (ред.): *Речник на българския език 1*. София: БАН.
- ЧОЛАКОВА (1981):** ЧОЛАКОВА, К. (ред.): *Речник на българския език 3*. София: БАН.